

Nas tednik Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 51

V Celovcu, dne 17. decembra 1953

Cena 1 šilling

Am Pfarrplatz!

Posebna ponudba!

nogavice za vsako vreme

volna in svila samo S 18.50

dvojni perlon S 29.50

perlon taille-nogavice S 31.-

Specialna trgovina za nogavice

SCHWARZ

CELOVEC-KLAGENFURT, PFARRPLATZ

Dunajski parlament je govoril

Ravno na isti dan, ko je sv. oče v Rimu otvoril sveto Marijansko leto, je na Dunaju avstrijski parlament govoril odločne besede o vprašanju, ki ne zadeva le Avstrije in nemške manjšine v Južnem Tirolu, marveč interesira vso Evropo.

Le redko kdaj je avstrijski parlament tako soglasen v svojem gledanju kakor je bil dne 8. decembra 1953. Z vsoto odločnosti so poslanci vseh strank zahtevali enakopravnost za Nemce v Južnem Tirolu.

Južni Tirol je proti volji naroda po prvi svetovni vojni pripadel Italiji, ki je bila na strani zmagovalcev. Fazizem je na Nemce v Južnem Tirolu podobno pritiskal kakor na Slovence in Hrvate v Istri in Primorju, vendar so imeli Nemci po Avstriji in Nemčiji takrat več zaščite kakor Slovenci in Hrvati po Jugoslaviji.

Med drugo svetovno vojno pa sta Hitler in Mussolini napravila posebno pogodbo, po kateri bi morali Nemci na Južnem Tirolskem in tudi v Kanalski dolini prodati svoja posestva in se preseliti v Nemčijo. Pri prvotnih zmagah nemške vojske na raznih frontah je bilo navdušenje Nemcev tudi v Italiji tako veliko, da so v velikem številu res sledili pozivu „Heim ins Reich“.

Saj smo na Koroškem sami doživeli, da so Nemci iz Kanalske doline zasedli kmetije slovenskih kmetov in to v popolni veri, da res Hitler določa novi evropski red.

Eno moramo pri vsem tem jasno ugotoviti: Nemci v Južnem Tirolu in tudi v Kanalski dolini so na poziv materinskega naroda prostovoljno zapustili svoje domove, na katerih so stoletja živeli; zato nosi materinski nemški narod največji del odgovornosti. Praktično je bilo to razprodajanje zemlje, ki je bila dejansko stoletja v nemških rokah. Sicer pa smo to sliko videli tudi na vsem Vzhodu, kjer so svoj čas živeli nemške manjšine. Ugotoviti moramo tudi, da je bil pri nas na Koroškem položaj povsem drugačen. Ne prizadeti sami in ne materinski narod ni pristal na izseljevanje in preseljevanje, ampak je bilo to izrazito nasilje z nemške strani. Kljub tej bistveni razliki položaja pri nas in v Južnem Tirolu, smo Slovenci na Koroškem razumeli in pozdravili odločen nastop avstrijskega parlamenta za svoje sonarodnjake v Južnem Tirolu. Avstrijski parlament ni imel samo pravice, marveč je imel dolžnost, da se zavzame za Nemce, katerim kljub vsem pogodbam in mirovnim določilom Italijani nočejo priznati tistih pravic, ki jih zdrava demokracija, naravni in božji zakon določajo.

V polnem obsegu razumemo zaskrbljenost avstrijske javnosti nad pritokom Italijanov iz vse Italije v Južni Tirol, ker se na ta način zožujejo življenjske možnosti domačega prebivalstva. Italija je v mirovni pogodbi v Parizu leta 1946 podpisala, da bo dala Južnemu Tirolu narodno avtonomijo - samoupravo, da bo dovolila vrnitev vseh onih Nemcev v Južni Tirol, ki so podlegli Hitlerjevi propagandi in zapustili svojo domovino. To so bili osnovni pogoji, da je Italija tudi po drugi svetovni vojni, ko je bila sama na strani premaganih, zopet dobila na mirovni konferenci priznan Južni Tirol.

Sila počasi se smejo vračati Nemci v Južni Tirol iz Avstrije in Nemčije in ko so se vrnili, seve se zdalec ni rešeno premoženjsko vprašanje, ni rešeno vprašanje dela in službe, tako da stojijo ti Nemci v neki gospodarski praznini. Namesto da bi Italijani dali pokrajini Bozen samoupravo, ki je predpisana po mirovni pogodbi, so združili Trident in Bozen v eno celoto in tako vzeli Nemcem večino v bocijski pokrajini. Četrta milijona Nemcev je po teh odredbah prizadetih in končno je to le en slučaj v Evropi, ki ne kaže poti naprej v Združeno Evropo, marveč v čas velike in največje nacionalne nestrpnosti.

Težkoče Atlantske zveze

Te dni je bilo v Parizu posvetovanje vrhovnega sveta Atlantske zveze. Zato so se zbrali v Parizu zunanji, finančni in obrambni ministri 14 držav, ki so članice Atlantske zveze. Ministri so se posvetovali najprej o ukrepih v preteklem letu, ki so pripomogli do večje udarne sile držav Atlantske zveze. Glavni del posvetovanja pa je bil posvečen delu v bodočnosti. Pri tem so ugotovili, koliko bodo mogle posamezne države doprinesiti k oborožitvi sil Atlantske zveze. Vseh 14 držav Atlantske zveze je v letu 1953 izdalo za skupno oborožitev preko 72 milijard dolarjev. Ta vsota pa bo gotovo v prihodnjem letu še večja. Ameriški vojni minister je obljubil, da bodo Združene države dobavile Evropi nove vrste orožja. Vrhovni poveljnik vojnih sil Atlantske zveze general Gruenther pa je izjavil, da je bilo napredovanje Atlantske zveze v vojaškem oziru v preteklem letu naravnost fantastično, to je čudovito.

Odločna zahteva Amerike

Največjo pozornost pa je na posvetovanju ministrov Atlantske zveze izzvala izjava ameriškega zunanjega ministra Dullesa. Ta je zahteval, naj bi onih šest držav, ki so podpisale pogodbo v Evropski obrambni zvezi, po svojih parlamentih to obrambno pogodbo čimprej odobrile. Dokler ta pogodba ni odobrena, tako dolgo tudi Atlantska zveza nima prave udarne sile. Ako pa bi se zgodilo, da bi ne prišlo kmalu do odobritve pogodbe o Evropski obrambni zvezi, bo morala Amerika preusmeriti svojo doseda-

njo politiko z ozirom na Evropo. To bi pa pomenilo, da je Evropa prepuščena sama sebi, kar pomeni z drugimi besedami samomor Evrope, ki bi bila v kratkem na milost in nemilost izročena Sovjetski zvezi.

Na take odločne besede ameriškega zunanjega ministra je bil odmev zelo različen. Amerikanci seveda zagovarjajo svojega zunanjega ministra, ki je zaradi dolgega zadrževanja odobritve pogodb o Evropski obrambni zvezi končno moral govoriti odkrito in odločno. Francozi se čutijo s to izjavo ameriškega zunanjega ministra najbolj prizadeti in odklanjajo način, kako je to Dulles povedal, ker si Francozi ne bodo pustili diktirati od nikoder in od nikogar, kako naj glasujejo v parlamentu. Holandski zunanji minister je označil Dullesovo izjavo kot zelo pomembno. Isto je dejal tudi italijanski ministrski predsednik Pella, britanski zunanji minister pa še ni hotel dati nobene izjave. — Take Dullesove izjave pa se veselijo nasprotniki Evropske obrambne zveze, ker mislijo, da so s to izjavo Francozi tako prizadeti v svoji časti, da bo sedaj še težje doseči odobritev pogodbe o Evropski obrambni zvezi.

Ob zaključku posvetovanja vrhovnega sveta Atlantske zveze pa so navzoči ministri soglasno sklenili ojačenje vseh vojnih sil Atlantske zveze na kopnem, v zraku in na morju. Prihodnja seja ministrov Atlantske zveze bo spet v Parizu dne 4. aprila prihodnjega leta, ko bo obletnica slovesnega podpisane pogodbe o Atlantski zvezi.

Trst - spet odložen

V ponedeljek, dne 14. decembra, je bila seja Svetovnega varnostnega sveta, da se posvetuje o rešitvi tržaškega vprašanja. Pri tem je predlagal ameriški zastopnik, naj bi bilo posvetovanje o tržaškem vprašanju odloženo za nedoločen čas. Svoj predlog je utemeljil s tem, da je treba zaznamovati pomirjenje v tržaškem sporu, odkar sta obe prizadeti državi, to je Jugoslavija in Italija, umaknili svoje čete iz obmejnega ozemlja. Zato naj bi Varnostni svet počakal na uspeh medsebojnih diplomatskih razgovorov med zastopniki obeh prizadetih držav.

Zastopnik Sovjetske zveze Andrej Višinski je nasprotoval predlogu Združenih držav in je zahteval, naj Varnostni svet takoj razpravlja o tržaškem vprašanju in o imenovanju guvernerja za Svobodno tržaško ozemlje.

Predlog zastopnika Združenih držav je

Kakor pozdravljamo na eni strani korake, ki jih je dunajski parlament dne 3. decembra 1953 podvzel za svoje sonarodnjake v Južnem Tirolu, tako smo ravno ob tej priliki prisiljeni, da povemo in ponovimo svoje stališče k razmeram na Koroškem. Nemci v Južnem Tirolu imajo pravico nemških ljudskih in srednjih šol. Nam na Koroškem pa se odreka celo pravica do dvojezične ljudske šole. Nemci v Južnem Tirolu so v upravičenem boju proti priseljevanju italijanskega prebivalstva iz Italije v Južni Tirol, mi pa moramo ugotoviti, da so se k nam okoli leta 1930 priseljevale nemške družine iz vzhodne Prusije in so tukaj nakupovale z javnim denarjem posestva iz slovenskih rok. Na stotine je v tistih letih šlo posestev v nemške in protestantske roke. Vloga teh družin se je jasno izkazala 25. julija 1934 in marca 1938.

Upravičeno se Nemci v Južnem Tirolu pritožujejo, da število italijanskih uradnikov mnogo presega število nemških uradnikov. Mi na Koroškem pa moramo ugotoviti, da celo tiste učitelje, ki so jih izobrazili na domačem učiteljskem v Celovcu za dvojezične šole, ne pustijo v službo. Nasprotno, pod patronanco deželne vlade služ-

bil sprejet z veliko večino in so bile seje Varnostnega sveta zaradi tržaškega vprašanja odložene za nedoločen čas.

Jugoslovanska zvezna skupščina

Na podlagi čl. 221 zakona o pravicah in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev, sta predsednika jugoslovanske zvezne skupščine in Sveta narodov jugoslovanske Ljudske skupščine sklicala prvi sestanek zvezne Ljudske skupščine, izvoljene na volitvah od 22. do 24. novembra 1953, na dan 24. decembra za 11. uro dopoldne v Beograd.

Ko bodo narodi vsega sveta praznovali sveti večer v spomin na največji dogodek odrešenja, se bodo poslanci novoizvoljene jugoslovanske skupščine sestali k delu, da bi tako tudi na zunaj pokazali, da Božiča ni več.

bujejo na dvojezičnih šolah učitelji, ki slovenskega jezika niso zmožni. Na Koroškem gre položaj celo tako daleč, da pri določevanju nadzornika za vse ljudske šole, torej tudi za dvojezične, ne upoštevajo potrebe, da mora nadzornik znati tudi oba deželna jezika, če hoče res pravilno izpolniti svoje mesto.

Mislimo, da ne izdamo nobene tajnosti, če povemo, da se italijansko predstavništvo v Celovcu in na Dunaju tudi zelo zanima za razmere slovenske skupnosti na Koroškem. Želeli bi le, da bi moglo dobiti to italijansko predstavništvo o razmerah na Koroškem tako sliko, da bi koristila tudi Nemcem v Južnem Tirolu. Do sedaj po vseh izkušnjah tu in tam tega ne bi mogli trditi.

Kar se dogaja v Južnem Tirolu in tudi to, kar se dogaja pri nas, ni in ne more biti pot v Združeno Evropo. Kljub vsem težavam, ki se porajajo in ki so ostanki nekdanje miselnosti, verujemo v bodočnost Evrope in v zmago pravice za vse. Ta velika vera pa nam daje tudi tisto notranjo silo, da bomo vse svoje delo usmerili v bodočnost, ki bo prav gotovo premagala vse narodne nestrpnosti in dala vsakemu svoje.

ISMA'IL EL-AZHARI

predsednik sudanske stranke Nacionalne zveze, ki je dobila pri volitvah večino in ki zagovarja zedinjenje Sudana z Egiptom (USIS).

KRATKE VESTI

Po podatkih zadnjega ljudskega štetja je v Avstriji dva milijona in 138.000 stanovalcev. Od leta 1945 dalje je bilo zgrajenih preko 222 tisoč novih stanovanj, od tega na Koroškem okrog 20.000.

Dne 2. decembra je umrl na Tirolskem v 87. letu starosti župnik Sebastian Rieger, ki je bil znan v vseh alpskih deželah in tudi pri nas kot ljudski pisatelj pod imenom Reimmichl.

Pomladanski velesoj na Dunaju bo v tednu od 14. do 21. marca 1954. Zanimiva bo zlasti v okviru velesoja mednarodna avtomobilska razstava.

Na seji Donavske komisije v Galacu v Romuniji je bil izvoljen za glavnega tajnika te komisije jugoslovanski zastopnik Gjurič. S tem je odstranjen verjetno spor med Sovjetsko zvezo in kominformskimi obdonavskimi državami ter Jugoslavijo z ozirom na plovbo po Donavi.

V ameriškem kongresu preiskujejo, kako je prišlo do sovjetske zasedbe treh baltskih držav (Litva, Letonska in Estonska), kar sta sporazumno sklenila takratni nemški zunanji minister Ribbentrop in sovjetski zunanji minister Molotov.

Za volitve predsednika francoske republike, ki bodo dne 17. decembra, je določila socialistična stranka kot svojega kandidata prejšnjega guvernerja Alžira, Marcela Naagelena.

Finski predsednik Paasikivi je sklenil razpustiti finski državni zbor, nove volitve bodo v marcu leta 1954.

Do 10. decembra je pribežalo iz Vzhodne Nemčije v zapadni del Berlina 300.000 beguncev, to je letos skoraj za 200.000 več kakor pa v celem letu 1952.

Prebivalstvo Sovjetske zveze je v zadnjih treh letih narastlo skoraj za 10 milijonov in šteje danes Sovjetska zveza okrog 210 milijonov prebivalcev.

Sovjetska zveza je v zadnjih mesecih po Angleški narodni banki prodala v inozemstvo za 124 milijonov dolarjev zlata in drugih žlahtnih kovin, da bi s tem omogočila uvoz nekaterih nujnih potrebščin.

V tork, 15. decembra, je stavkalo 24 ur v Italiji vse industrijsko delavstvo kovinske, kemične in tekstilne industrije. V stavki je bilo okrog šest milijonov delavcev.

Zaradi goste megle je zavozil blizu Bruslja v Belgiji brzovlak v lokalni osebni vlak, štirje potniki so bili mrtvi, 29 pa je bilo težje ranjenih.

Pri Nagapuru v Indiji je treščilo na tla potniško letalo, 13 potnikov je bilo mrtvih. — V Teksasu v Združenih državah je v snežnem viharju zadel bombnik v 2.000 m visoko goro in se razbil, vseh devet potnikov je bilo mrtvih.

Politični teden

Po svetu . . .

Konferenca šefov treh zapadnih velesil na Bermudskih otokih se je končala kot je bilo predvidevati. Prinesla ni kaj jasnih odločitev, ker jih tudi ni mogla. Predstavniki treh zapadnih sil so si pojasnili svoja stališča, za katera so v splošnem že vedeli, potem pa so, ta več drugi manj, popustili in prišli do nekaterih skupnih zaključkov.

Najpomembnejši je gotovo ta, da se bodo verjetno 4. januarja 1954 v Berlinu sestali zunanji ministri treh zapadnih sil in Sovjetske zveze. Zapadne sile so torej pristale na noto Sovjetske zveze iz preteklega meseca, ne da bi stavile kake pogoje zaporednosti točk, o katerih naj bi govorili. Govorili bodo pa v glavnem o Nemčiji in mogoče tudi o Avstriji. Nadalje so govorili na Bermudih, kako bi zalepili tržaško razpoko in seveda tudi, kako bi vzporedili svojo zunanjo in vojaško politiko napram Sovjetski zvezi.

Izid konference na Bermudih je značilen za sedanjí položaj v svetu, oz. med Zapadom in Vzhodom

Od treh se menda nobeden ni vrnil zadovoljen. Francoski predsednik Laniel je sredi pogovorov zbolel, nadomestil ga je

rih so se trije na Bermudih pogovarjali, — potem je njegov govor najbrž rezultat sporazuma o tretji točki: o vzporeditvi zunanje in vojaške politike treh zapadnih sil napram Sovjetski zvezi.

Odmev iz Moskve ni odklonilen

Časopisna poročila pravijo, da bodo v Moskvi Eisenhowerjeve predloge o atomski kontroli resno proučili. To končno ne more biti kaj slabega. Iz izkušenj vemo, da je po zadnji vojni redko katera velesila rekla takoj „da“, medtem se verjetno ne bo začela kaka „nova“ doba, temveč stare razprtije z novimi besedami.

V zvezi z Bermudi, oz. sedanjo politično situacijo v Evropi, je treba spet omeniti „bolnega človeka“ ob reki Seini, to je Francoze. Ti so zelo zmešali štrne mnogim, ki jih tako radi bolne in nesposobne imenujejo. — Mogoče pa bi ti boljše zadeli, če bi jih imenovali po znani Moliere-jevi komediji: „Namišljeni bolnik“. — Če je za Francijo koristnejše, — za Združeno Evropo gotovo ni — če je Francozom uspelo potisniti evropski politični voz na drugačen tir. To je tir, na katerem je vojni red Evropske obrambne skupnosti nekoliko v ozadju. Ali pa precej, kljub temu, da je govornik francoske vlade izjavil, da Francozi ne bodo šli

Varnostni svet se je pečal s tržaškim vprašanjem, ne da bi prišlo do kake odločitve. — Časopisi pišejo, da se je položaj vlade italijanskega ministr. predsednika Pella poslabšal prav radi tržaškega vprašanja. Tudi štrajki v Italiji so v zvezi s tem. Pella je obljubljal Italijanom Trst — v veliki meri zaradi prestiža svoje vlade. To je spet dokaz, da je Trst v prvi vrsti prestižno vprašanje italijanskih političnih strank in manj resnično nacionalno italijansko vprašanje.

. . . in pri nas v Avstriji

Poslanci v avstrijskem državnem zboru še vedno razpravljajo o proračunu za leto 1954. Pri tej razpravi se gre bolj za zunanost kakor pa za proračun sam. Saj je že vnaprej določeno, da bo proračun na koncu dolgih govorov sprejet tak kakor je bil predložen. Čudno bi pa zgedalo, da bi poslanci takoj ob predložitvi proračuna glasovali, ne da bi prej pokazali, kaj znajo povedati. Zanimivo pri teh razpravah je tole: v parlamentu, kjer so skupno štiri stranke (OeVP, SPOe, VdU in komunisti) so tri stranke vladi nasprotna, dve stranki sta pa v vladi, torej za vladno. Skupno da to pet strank. To se pravi, da je ena stranka v vladi in istočasno v opoziciji. To so socialisti, ki podpirajo z vso silo svoje ministre. Kadar pa gre za proračun ministrstva, kateremu ne načeljuje socialist, so pa v opoziciji.

To se je posebej pokazalo pri ministrstvu za prosveto in pa pri ministrstvu za zunanje zadeve. Ko so govorili v parlamentu o proračunu zunanjega ministrstva, so uporabili to priliko, da so govorili vsi zagovorniki za pravice nemških južnih Tirolcev. O tem pa pišemo posebej v uvodnem članku, katerega naj bi vsi bralci pazljivo prebrali.

To priliko je izrabil socialistični poslanec dr. Koref, da je vzel najprej v zaščito bivšega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja, nato pa je zelo ostro napadel novega zunanjega ministra dr. ing. Figla. Po njegovem prepričanju avstrijsko ljudstvo ne more razumeti, zakaj je moral odstopiti prejšnji zunanji minister, še manj more razumeti, kako je mogel postati zunanji minister ravno bivši kancler ing. dr. Figl. Zato tudi — vse po trditvi socialist. govornika — avstrijsko prebivalstvo ne more pozdraviti take zamenjave. — Na te trditve socialističnega govornika so vsi poslanci OeVP zapustili dvorano in so se vrnili šele, ko je socialistični govornik svoj govor končal. Nato je takoj odgovoril glavni tajnik OeVP, poslanec dr. Maleta. V svojem odgovoru je ta dejal, da si OeVP ne pusti in ne bo pustila predpisovati, kakšne poslance naj predlaga za ministre. Ako pa ministri, ki so člani OeVP, socialistom niso po volji, se čudi, kako morejo biti z njimi še skupaj v vladi. Končno je dr. Maleta poudaril, da državni zbor ni nobeno socialistično zborovanje in more zato vsakdo zahtevati v govorih poslanec več resnosti.

Pri razpravi o prosvetnem ministrstvu so govorili izčrpno tudi o zdravi družinski politiki, ki bi morala biti očitna v državnem proračunu, kar pa ni, ali vsaj ne v zadostni meri. Saj je mogoče pravilno urediti družbo samo na zdravi in urejeni družini. Danes pa je v Avstriji letno 5000 ločitev zakonov, 42 odstotkov zakonov je brez otrok in polovica samo z enim otrokom. Na Dunaju je več pogrebov kakor pa krstov. Ako bo šlo tako naprej, bo v 15 do 20 letih postalo nemogoče tudi vse socialno zavarovanje, ker bo preveliko število onih, ki bodo imeli pravico do socialnega starostnega podpiranja, premalo pa bo število onih, ki naj bi s svojim delom te starostne rente omogočili. — Pri razpravi o ministrstvu za socialno politiko so govorniki navedli, da bo prejemale sredi leta 1954 rento iz socialnega zavarovanja 634.000 oseb. Ker je število onih, ki prejemale rente, tako veliko, je tudi razumljivo, da si hoče vsaka stranka pridobiti zaupanje teh socialnih podpirancev, saj pomeni to več kot pol milijona glasov pri vsakih volitvah. Kdor bi imel za sebe samo rentnike, ta bi imel večino v državi.

Ta teden bo nadaljeval državni zbor še z razpravo o državnem proračunu, kakih posebnosti pa pri teh razpravah ni pričakovati.

Tudi koroški deželni zbor bo začel v četrtek, dne 17. decembra, razpravljati o koroškem deželnem proračunu za leto 1954. Ta proračun je bil sedaj nad 14 dni v razpravi odbora za proračun. Z nekaterimi spremembami je odbor vrnil predlog proračuna deželnemu zboru.

Za boljše gozdarstvo

Koroška že sama na sebi ni bogata dežela. Ima premalo industrije, zemlja ni ro-

dovitna, kmetijstvo ni zadostno organizirano. Skoraj edino naravno bogastvo so gozdovi. Že leta in leta pa iz teh gozdov jemljejo več kakor pa v njih priraste. Prirast v naših gozdovih ni povprečno večji kakor pa 3 kub. metre letno na hektar. Velik del naših kmečkih gozdov pa more računati z letnim prirastom, ki je komaj 1.5 do 1.8 kub. metrov letno na hektar. Sklicevanje na našo slabo zemljo je popolnoma neopravičeno. Saj gotovo na Predarlskem in v Švici zemlja ni boljša. Kljub temu pa tam doseže prirast tudi v kmečkih gozdovih letno mnogo več. Ta prirast je 4 do 6 kub. metrov na Predarlskem in 6 do 14 kub. metrov v Švici. To se pravi, da tam znajo za gozd boljše skrbeti.

Tega boljšega oskrbovanja gozdov pa se morajo gozdni posestniki šele naučiti. Zato je kmetijsko ministrstvo, sporazumno z gozdarskim nadzorništvom koroške deželne vlade, ustanovilo ob Osojskem jezeru novo gozdarsko šolo, ki naj izvežba dobre gozdne posestnike in dobre oskrbnike gozdov ter tudi dobre gozdne delavce.

V soboto, dne 11. decembra, je bila otvoritev te šole. Ob otvoritvi je podal daljše strokovno poročilo o stanju gozdarstva na Koroškem deželni gozdarski direktor, dvorni svetnik dipl. ing. Niemetz. Vodstvo šole je v rokah višjega gozd. komisarja dipl. ing. Mosser-ja. — Upamo, da si bodo na tem učnem zavodu mogli pridobiti potrebne strokovne znanja tudi gozdni posestniki, gozdarji in delavci z naših krajev. V tej novi šoli za pravilno gozdarstvo in za pravilno izkoriščanje naših gozdov naj bi se kmečki gozdni posestniki naučili pravih gospodarstva, naučili naj bi se pravih vzgajanja gozda, naučili naj bi se, kako je mogoče na isti površini, namesto samo 1.5 do 2 kubičnih metrov, dobiti v enem letu tudi pri naših razmerah do 6 in tudi do 10 kubičnih metrov prirastka. Razen tega pa naj bi se vsi posestniki gozdov v tej šoli naučili, da so sicer oni lastniki gozdov, da pa je ta lastnina socialno omejena. To se pravi, da so z lastništvom

Na Bermudskih otokih so se sestali francoski ministrski predsednik Laniel, ameriški predsednik Eisenhower in pa britanski ministrski predsednik Churchill. (USIS)

njegov zunanji minister Bidault. Toda ne prvi ne drugi nista hotela ali mogla dati ameriškemu zavezniku zagotovila, da bi Francija v doglednem času sprejela članstvo in obveze v Evropski obrambni zvezi; ta je namreč nepotrebna, dokler se še da govoriti z Rusi. Oba Francoza sta še pripovedovala, da je pri njih doma mnogo zdražbe, ker jih vojna v Indokini (kjer se borijo Francozi proti komunistom tudi v interesu Amerike) mnogo stane; da se narod hudo upira, ker hočejo Amerikanci oborožiti Nemce, ne da bi Francozom dali, kaka jamstva itd. Radi tega naj bi bil po francoskem prepričanju primernejši sporazum z Rusi; saj potem ne bi bilo treba nemških divizij in bi tudi vojna v Indokini splahnela.

Angleži so po svoji preizkušeni navadi igrali vlogo tretjega — se hudovali nad Francozi, zraven pa pridno vlivali vodo ameriškemu prijatelju, ki je končno pristal na bližnje posvete s Sovjeti.

Govor predsednika Eisenhowerja o strašnih nevarnostih za vse človeštvo, katere pri-
naša silen razvoj atomske fizike

Nedvomno je ameriški predsednik pred vsem svetom hotel povedati tole: spričo dejstva, da že številne države posedujejo atomska orožja, ni nobenega jamstva več, da bi katerakoli velesila mogla v bodočnosti obdržati ali dobiti tako prednost v tem orožju, da bi ji bila zmaga že vnaprej zagotovljena. V jasnih in točno orisanih stavkih je pozval narode in njih vlade — predvsem seveda Sovjetsko zvezo — naj bi prenehale s tekmovalcem v atomski oborožitvi, ki more privedi samo do katastrofe. Atomska energija naj bi se uporabljala v človeštvu koristne svrhe in v tej zvezi je Eisenhower povedal, v koliko je v tem oziru Amerika že storila.

Eisenhower je govoril pred Glavno skupščino zveze narodov, potem ko se je vrnil z Bermudov. Politično vzeto: s tem govorom je nedvomno hotel pred svetovno javnostjo podkrepiti ameriško stališče, ker je bilo to zanj z ozirom na rezultat bermudske konference zelo potrebno. — Če pomislimo na prej omenjene tri stvari, o kate-

Rusom na limanice. Moskva je namreč zadržanje Francije na Bermudih le preveč toplo pozdravila. Razen tega ima v zadnjem času sovjetski radio izredno mnogo sporeda francoske glasbe in francoske postaje od-
dajajo dokaj več ruske glasbe . . .

Nemški kancler Adenauer je bil v Parizu

Mnogi ameriški časopisi so v zadnjem času očitali Francozom, da smatrajo Nemce za večje sovražnike kot Sovjete. Francozi pa Amerikancem odvrtaajo in jim očitajo, da smatrajo Amerikanci Nemce za svoje boljše prijatelje kot Francoze. Adenauerjev obisk pri Bidaultu je pokazal, da je sedanji nemški kancler spreten in hiter politik. Ker je prav v sedanjem času potovala skupina francoskih politikov po Poljski in predvsem po tistih deželah, ki so bile po zadnji vojni priključene Poljski, je bilo treba ohrabriti tiste francoske prijatelje zavezništva z Nemčijo, od katerih odločnega zadržanja je odvisna usoda Evropske obrambne zveze.

Okrog Trsta bo najbrž še živahno

Čete ob meji sta Italija in Jugoslavija odmaknili, besedo imajo spet politiki. Tudi na Bermudih so govorili o tem. Baje sta obe anglosaški velesili izjavili, da v načelu vztrajata na svoji izjavi z dne 8. oktobra, po kateri naj bi cona A Svobodnega tržaškega ozemlja prišla pod Italijo. Razen tega je potrebno pripraviti Jugoslavijo in Italijo do udeležbe na konferenci petih. — Jugoslavija naj bi pristala na to, da bi Italija prevzela vso upravo Trsta cone A Svobodnega tržaškega ozemlja, razen policije. Rim je bil koj za to, Beograd pa ne. Razumljivo. Poleg uradne obstoja verjetno že sedaj nezakonita italijansko-iredentistična organizacija. Ta bi potem dobila zakonito zaščito in prva ostala zgolj kulisa. Potem bi od sedanje, kolikor toliko samostojnosti Trsta, ostalo toliko kot nič. Če ob zadnji napetosti še ni uspelo obesiti italijanske zastave — bi ta stvar bila čez nekaj mesecev sama na sebi malenkost. Taki ukrepi bi Italijo skozi stranska vrata privedli v Trst.

V tem položaju je treba zabeležiti še nekaj dogodkov na diplomatskem področju.

gozdov prevzeli posestniki tudi velike socialne obveznosti, obveznosti do skupnosti. To pa jim že samo na sebi veleva, da z gozdovi pravilno gospodarijo, da poizkušajo torej doseči v gozdovih čim večji prirast. S tem ne bodo koristili samo sebi in svojim naslednikom, ampak skupnemu narodnemu gospodarstvu in vsemu narodu.

Za Svobodno tržaško ozemlje

Dne 3. decembra t. l. je bila v Trstu v prostorih Fronte za neodvisnost Trsta častni-karska konferenca, ki so jo sklicale Slovenska demokratska zveza, Tržaški blok in Fronta za neodvisnost. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da more samo vzpostavitev Svobodnega tržaškega ozemlja v celoti dokončno in zadovoljivo rešiti tržaško vprašanje in vzpostaviti most sprave, razumevanja in sodelovanja med obema sosedama Svobodnega tržaškega ozemlja, to je med Jugoslavijo in Italijo.

Tiskovne konference so se udeležili zastopniki tržaških in tujih listov, agencij in radijskih poročevalnih služb. Med drugimi so bili navzoči tudi zastopniki ljubljanskih listov ter Radia Beograd.

O narodnostnem vprašanju v zvezi s Svobodnim tržaškim ozemljem je govoril v slovenščini predsednik Slovenske demokratske zveze dr. Josip Agneletto. Zaradi zanimivosti bomo njegov govor v izveščku priobčili v prihodnji številki „Našega tednika“.

Občina najmanjša upravna celica

(Nadaljevanje)

V zadnji številki „Našega tednika“ smo pisali o nalogah, ki jih ima občina v lastnem delokrogu občine. Danes hočemo napisati nekaj o nalogah v prenešenem delokrogu.

V prenešenem delokrogu so vse naloge, katere je deželna vlada prenesla na občine. Te naloge so:

a) sodelovanje pri skrbi za prehrano prebivalstva;

b) sodelovanja pri prijavah. Vsak tujec, ki v občini prenoči, se mora prijaviti;

c) če finančni urad zahteva glede davkoplačevalcev pojasnila, jih mora občina dati;

d) pojasnila deželni invalidnemu uradu, to predvsem v zadevah raznih rent, ki se ravna po premoženjskem stanju prosilca;

e) občina mora sodelovati pri sestavljanju seznamov porotnikov;

f) v občinah z nad 3.000 prebivalci je občina tudi dolžna pomagati pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

V vsem prenešenem delokrogu se mora občina ravnati po navodilih in predpisih okrajnega glavarstva in deželne vlade. Župan je dolžan, da take predpise izvaja.

ORGANI OBČINE

1. župan;
2. občinsko predstojništvo,
3. občinski svet.

Župan je izvršilni organ občinske uprave. Dolžan je izvajati sklepe občinskega sveta. Župan pa ima tudi pravico, da v gotovih vprašanjih odloča sam, tako n. pr. dovoljenja za stavbe, potrebni ukrepi v cestnem prometu, odstranjevanje snega pozimi, odredbe v slučaju poplav itd.

Župan je vrhovni poveljnik požarne brambice. On vodi in sklicuje seje občinskega sveta, zastopa občino na zunaj, je torej zastopnik občine, medtem ko podžupan ni zastopnik občine, marveč le zastopnik župana. Pravni zastopnik občine je le župan.

PREPROGE
POHIŠTVENO BLAGO
ZAVESE
PRAUSE
Celovec, Bahnhofstr. 8, Fleischmarkt 9

pan. Dokumente, kakor na primer „Domovinske liste“, mora podpisati župan lastno-ročno in pristaviti občinski pečat. Najmanjše posojil je navezano na sklep občinskega sveta in na sopodpis še drugih odbornikov. Župan ima nadzorstvo nad občinskimi nastavljenji, odpust občinskih nastavljenjcev pa je izključna pravica in dolžnost občinskega sveta, torej celega odbora.

OBČINSKO PREDSTOJNIŠTVO

Občinsko predstojništvo sestoji iz treh članov, ki so: župan in dva druga člana ob-

činskega odbora; prvi teh dveh je podžupan in zastopa župana le v slučaju daljše odsotnosti. V večjih občinah je tudi delo razdeljeno vsaj na moze občinskega predstojništva, podobno kakor imamo pri deželni vladi razne referate, n. pr. za šole, za ceste in stavbe, za socialna vprašanja itd. V malih občinah vodi vse posle župan s svojimi občinskimi nastavljenji.

OBČINSKI SVET

Občinski svet ima od občine do občine različno število članov. To določa deželni zakon. Danes je v veljavi deželni zakon z dne 23. 7. 1949 in predvideva sledeče število članov občinskih odborov.

Občina do 500 prebivalcev ima 8 odbornikov;

od 501 do 1000 prebivalcev ima 10 odbornikov;

od 1001 do 2000 prebivalcev ima 12 odbornikov;

od 2001 do 3000 prebivalcev ima 14 odbornikov;

„Naravna in nadnaravna pravica“

Pravičnost je temelj kraljestev

Najvišje pravilo pravičnosti se glasi: **Daj vsakemu, kar mu gre!**

Papež Pij XI. je rekel škofu iz Osnabrücka na Vestfalskem, Berningu:

„Naravna in nadnaravna pravica vernikov je, da slišijo božjo besedo v cerkvi in da molijo in pojejo v cerkvi v svojem materinskem jeziku.“ — Istotako je naravna in nadnaravna pravica vernikov, da se spovedujejo v svojem materinskem jeziku.

To velja za ves katoliški svet, to velja tudi za Koroško. Naravna in nadnaravna pravica slovenskih vernikov na Koroškem je, da slišijo božjo besedo, da molijo in pojejo v cerkvi v materinskem slovenskem jeziku. To je tudi naša zgodovinska pravica! Od kar te cerkve stojijo, se je oznanjevala v njih božja beseda in se je pelo in molilo v njih v našem slovenskem jeziku!

Kdor torej danes krati našim ljudem na Koroškem te pravice, ta hudo greši proti pravičnosti!

Tržaški list „Demokracija“ pripoveduje, da so v Beneški Sloveniji verniki neke župnije šli k višji cerkveni oblasti prosit, da jim pošlje slovenskega duhovnika. Generalni vikar pa jim reče: „Kako je to? Toliko let ste že pod Italijo in še se niste naučili laščine?“

Kaj pa, če bi kdo Francoze ali Lahe v Švici vprašal: „Toliko let ste že v Švici, pa še se niste naučili nemščine?“ Kaj bi mu odgovorili? Mislili, da bi mu rekli: „Tu ne gre za to, če znamo nemško ali ne, marveč naša naravna in nadnaravna pravica je, da slišimo božjo besedo v cerkvi v svoji

od 3001 do 6000 prebivalcev ima 16 odbornikov;

od 6001 do 10.000 prebivalcev ima 20 odbornikov;

nad 10.000 prebivalcev ima 24 odbornikov.

NALOGE OBČINSKEGA SVETA

1. Uprava in razpolaganje z občinskim premoženjem.

2. Pregled občinskega proračuna.

3. Nastavljanje in odpuščanje občinskih nastavljenjcev.

Idealno darilo . . .
PALMERS
Kovinski boni
časovno veljavni za nakup vsakega blaga

4. Najemanje občinskega posojila.

5. Prevzemanje jamstva.

6. Volitev župana.

7. Občinski svet določi tudi odškodnino za župana (v zadnjem času pa je to na Koroškem uredila deželna vlada.)

(Dalje sledi.)

bijo se služaji, da dolga leta pastirujejo na od nekdanj slovenskih farah nemški duhovniki, ki ne znajo ne slovensko pridigovati, da, niti slovensko spovedovati, tako da slov. verniki od njih leto in dan ne slišijo pri pridigi slovenske besede in se pri njih niti spovedati ne morejo. Ali pa je spoved taka, da so spovedanci v skrbeh, ali jih je nemški spovednik sploh razumel. In vendar bi moral duhovnik znati jezik ljudstva, njegova dolžnost je, da zna slovensko oznanjevati božjo besedo! In dolžnost duhovnikova je, da razume jezik svojih spovedancev in sploh da zna slovensko spovedovati!

Ponavljamo še enkrat: Naravna in nadnaravna pravica vernikov je, da slišijo božjo besedo v cerkvi, da molijo in pojejo v cerkvi in da se spovedujejo v svojem materinskem jeziku! Kar je veljalo tisoč let, to velja tudi še danes!

Šola in še kaj

Že v zadnji številki našega lista smo poročali, da pripravlja Velikovec nov naval na slovenski pouk.

Tekom minulega tedna je tudi koroška deželna vlada razpravljala o nekem novem osnutku zakona za dvojezične šole. Nekateri listi so poročali, da je izpadlo po novem osnutku osem občin, ki so bile po odredbi iz leta 1945 v dvojezičnem ozemlju. Do sedaj nismo mogli dognati, ali so to mogoče one občine, ki so bile sicer po odredbi določene za dvojezične šole, v katerih pa odredba nikdar ni bila izvedena. To so ja končno javno in uradno priznali tudi na anketi o šolskih vprašanjih dne 6. oktobra 1953.

Na vladni seji pa so tokrat na kratek način rešili vprašanje. Deželni glavar je prinesel osnutek na sejo vlade, njegov namestnik Ferlitsch pa je predlagal, da se osnutek odstopi prosvetnemu ministrstvu na

BOŽICNO VESELJE
Damske mode
po **Lia Putz**
Celovec, Bahnhofstrasse 25

- * plašči
- * obleke
- * krila
- * bluze

Dunaju. Po vsej verjetnosti bo ta osnutek romal iz prosvetnega ministrstva še v zunanje ministrstvo, ker je zadeva tudi iz vidika zunanje politike interesantna.

Iz Celovca na Dunaj je daleč! Ne vemo, če ni iz Dunaja v Celovec še malo dalj. Po vsej verjetnosti to vprašanje v doglednem času v koroškem deželnem zboru ne bo igralo vloge. Tako se torej glavni vladni stranki na Koroškem hočeta izogniti temu vprašanju v času občinskih volitev. Bomo videli!

Ako vesta dva, je med tema; ako trije, je med vsemi.

Ako živiš med volkovi, zavijal boš tudi sam po volčje.

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(48. nadaljevanje)

Tu med vami se nam bo naša kri spridila. Zakaj mora bodoči kmet priti sem — v mesto in tu leto ali dve preživeti? Da bi se tu naučil kaditi cigare, po gosposko meso jesti in vino, pivo piti? — Hoditi v gledališče, gostilne in kavarne? Tu v mestu se pomehkužijo in polenijo, se pogospoščijo. Tu bodo opazili lahko življenje oficirjev in bodo zahrepeneli po njem. Namesto grude bodo vzljubili tlak in namesto poljskih cest hodniki. Namesto po tihah poljih bodo zahrepeneli po šumnih ulicah, namesto gozda bodo gledali parke in bivali ne bodo v kočah, s slamo kritih, ampak v zidanih palačah. Ne bo se jim ljubilo zamenjati peresa za plužnico, roke se jim bodo omehčale, odvadile se bodo dela in se od cepca, kose in potu privadile na svinčnik, pero in črnilo. Noge se bodo odvadile cokol, naši lepo pisani kožuhi s tulipani, rumene irhaste hlače, sukneni, pisano izšiti naprsniki, lisičje ali kunje kučme za leto in zimo — z eno besedo, naša starodavna praška kmečka narodna noša bo izginila, kos za kosom jo bo spodrinila mestna moda. Taki kmetje bodo na gruntu mnogo snedli, pa malo izvedli.

Za fanti bodo šla dekleta. Odvrgle bodo udomačeno sivo krilo, pisane živote spreminjastih barv, belo perilo s prečudovito izšitimi okraski in se bodo odevale s tovarniškimi pajčevinami. Vzljubile bodo dolgo obleko meščank, da zasenčijo svojo prirod-

no krasoto, bodo na sebe navlekli in navešale umetno lepoto. To ne bodo več dekleta kot poljske lilije, tudi ne očesu in srcu prijetno travniško cvetje, niti ponižne in prijetno dišeče vijolice, ampak umetno narejeno cvetje iz papirja. Če se zgubi naša noša, nam bo kakor drevesu, ki mu olupijo skorjo, sahne, sahne, dokler ne usahne. Našega jedra se bo lotil črv — zapravljanje. Gospodar ne bo spravil otrokom dote. Ko pa pride čas za ženitev, bo iz ljubezni do otrok razkosaval svoje posestvo. Iz bivših kmetov se bodo namleli bajtarji — iz bajtarjev kočarji, iz kočarjev berači. Naš narod bo postal narod lberačev. Čehi bodo še, ampak zemlja, to je gozdovi, polja, travniki, reke, doline in tovarne ne bodo več njihova last. Mučili se bodo, pa ne več zase, ampak za druge. O, ko bi se motil! Toda zdi se, da vzgoja kmetov v mestu zanesljivo vodi v to smer. Pa je vendar potrebno, da kmet ostane zvest polju, travnikom, vodi in gozdu, da bo dobro poznal ptice, vse dobre in škodljive živali, da bo znal dobro ravnati z drevjem, cvetkami in rastlinjem. Tu se bo pa sprijaznil z mestom, gostilno, z zabavo, naučil se bo živeti od gotovine in se navadil na plačo. In ko bodo naši sinovi skončali to šolo, se jim ne bo hotelo nazaj na grunt k težkemu delu, ampak se bodo vdinjali v službo h gosposki, k vam, gospod knez, bodo šli, da vam bodo s svojimi zmognostmi pomagali, ker vi iz njih ne boste naredili uradnikov, temveč le oskrbnike. — Lovci, nadzorniki, upravniki, kaščarji, vrtarji, konjarji in kočijaži — bodo iz njih po dveh letih šolanja in vzgoje, nikdar pa dobri kmetje. Tako čutim, tako mi pravi no tranji glas — in zato sem za šolo, toda ni-

sem za to, da bi bila v Pisku, hočem jo na vasi — ali pa nikjer.”

Cimbura je obmolknil, toda videti je bilo, da misli še govoriti. Prenehal je samo zato, ker je opazil, kako se pri mizi jezijo, da nekatere gospod knez le s težavo lbrzda, da mu ne skočijo v besedo. Tudi kmetom se je začelo v glavah svitati.

Niso motili Cimbure, temveč so pazljivo poslušali njegova izvajanja. Posebno jim je ugajalo, da naj bi bila šolapri njih v vasi. Tudi njegov pogum jim je ugajal. — „Glej ga, kako govori s knezom, kakor da sta enaka.“ Iz teh razmišljanj so jih na mah iztrgale strastne besede. Gospodje so drug čez drugega navalili na Cimburo. Razlagali so mu o šoli, kako in kaj bo v njej urejeno. Kupilo da se bo poskusno polje in vrt, napravili bodo drevesnico, ven na knežje dvore bodo vodili gojence, da bodo spoznali gospodarske stroje in se jih naučili rabiti. Spoznali bodo umetna gnojila, pokazali in vcepili jim bodo nove načine naprednega gospodarstva. In kaj si Cimbura misli, da bi učitelji stanovali kje v zakotni vasi nje mu na voljo — edinemu, kar se jih je tu sešlo. Vsi se strinjajo . . . samo on edini spet kazi mir in složnost.

Vsakemu drugemu bi se zaradi tega zavrtelo v glavi. Obmolknil bi bil in se vdal. Cimburova glava pa je bila jasna in srce srčno. Pustil je vsem, da so se razgovorili — in čakal, da ga je gospod vljudno vprašal:

„Kaj torej mislite, sosed Cimbura? Ali so vas ti gospodje prepričali in ste za šolo v Pisku?“

„Niso me prepričali, gospod knez, in še tudi sedaj nisem za našo šolo v Pisku.“

„Torej zavrnite njihove razloge!“

„Ne vem, če bo šlo, ker se mi zdi, da se ne razumemo. Menim, da oni drugače čutijo kakor jaz in težko se mi bo tudi posrečilo prav povedati to, o čemer sem v duši trdno prepričan. Ni mostu, po katerem bi jaz prišel k njim ali oni k meni. — Kmet nima z meščanom nič skupnega. Drug drugega ne razumeta in čisto se drug drugemu posmehujeta. Jaz sem mu smešen s svojimi črnimi irhastimi hlačami z velikimi gumbi, pošitim jopičem, brije norce iz mene, če tičim v ovčjem kožuhi in kučmi. Zato se obleče v kmečko obleko, če se hoče o pustu obleči za maškaro in gre na maškeraadni ples. Gospodične pa se napravijo za kmetice. Toda tudi mi se smejemo meščanu škricu. Smešen se nam zdi s svojim togim, naškrobljenim naprsnikom, s svojim trdim, obroču podobnim ovratnikom in smo zadovoljni v svoji mehki, skromni straji in v svoji ohlapni, udobni obleki. — In če se pri nas napravijo šeme — prav gotovo ne manjka med njimi meščana s cilindrom, frakom in hlačami dvocevskami. In vendar se ne spodobi, da meščan posnema mene, ne jaz meščana. Kmet mora vse življenje živeti na vasi, zato ga na vasi izobrazujejo. Meščan bo pa uradnik, trgovec, krošnjar, učitelj, odvetnik, zato naj raste in se vzgaja med mestnimi ljudmi ter v mestnih šolah. Kmet se mora bolj kot na ljudi spoznati na konje, živali, polje, travnike, drevesa in žito — v tem tičijo njegove korenine in med tem naj od malega raste in se vzgaja. Na poskusnem polju pravite, da se bodo učili gospodariti. Štiri, pet korcev naj merijo, pravite, v širino jih preskočim, kamen vržem čez nje v daljavo.

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse.

GLINJE

Spet smo imeli pogreb. Smrt je odrešila Prisko Suklič, p. d. Dovjakovo v Glinjah, 21-letnega trpljenja. Ko je bila 18 let stara, se je pojavila bolezen v nogah, da je hoja postajala bolj in bolj težavna. Kako je bila do 18. leta bogata na dekliškem poštenem veselju, priljubljena pri dekletih, nardarjena za petje in glasbo, cerkvena pevala! Pa je prišlo drugače. Začel se je križev pot njenega življenja. Hoja je postajala od meseca do meseca bolj težavna, dokler niso noge popolnoma odpovedale. Čakala je na njo sedaj bolniška postelja. Bolezen zajame polagoma tudi roke, iz katerih izginja bolj in bolj moč in življenje. Nepremično je morala ležati 21 mesecev v težkih bolečinah. Pretreslo je vsakega, ki jo je videl kakor revico po telesu, po duši pa verno in močno. Zajemala je moč iz božje hrane za križev pot svojega mladega življenja. Tako je postajalo njeno trpljenje odrešilno in zaslužno. Sam Bog ve, koliko je njena bolniška postelja dala bogate žetve Cerkvi in faranom. Mera trpljenja je bila do vrha polna po času in teži, ko ji je otrpnul še jezik in zamrla beseda.

V četrtek, 26. nov., malo čez polnoč je bil njen križev pot končan... odšla je, 39 let stara, po 21-letnem trpljenju, od tega 21 mesecev na bolniški postelji, po plačilo. V petek smo njeno do skrajnosti shujšano truplo izročili žegnani zemlji glinjskega pokopališča. Izkazali smo ji zaslužno čast kot vernemu in zavednemu dekletu in vzgledni mučenici. Pogreba se je udeležil tudi č. g. Barbič, dušni pastir iz Pečnice, in njena prijateljica Angela Wornig, sestra rajnega župnika Tevžja Worniga. Domači župnik je primerjal v nagovoru njeno življenje rožnemu vencu. 18 let dekliškega veselja iz vere ji je bilo dano, 21 let pa je trajal žalostni del njenega življenja in večno pa bo trajal častitljivi del pri Bogu. 21-letno trpljenje Priske Suklič naj bi vzdramilo mladi svet današnjih dni, ker ima kljub zdravju za Boga in božjo stvar tako malo zanimanja, časa in žrtve. Priski želimo pri Bogu bogato plačilo po tako dolgem in težkem trpljenju, zaostanim pa naše iskreno sožalje.

ST. VID V PODJUNI

V zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o poroki Lekševga Hanzija na Horcah in Rojakove Anice v Pogrčah. — Nadalje sta se poročila France Poluk in Erna Rautz.

Novoporočencem obilo blagoslova božjega in čim več sreče na novi življenjski poti.

Dne 16. novembra smo pokopali v St. Danijelu Jurija Travn. Rajni je živel na svojem posestvu pod Krištofovo goró, v svoji bolezni pa se je dal prepeljati k svoji omoženi hčerki, k Pušniku v Grabalji vasi. Pogrebne obrede je opravil g. provizor Kunstelj ob asistenci g. Zulechnerja in g. Piceja. Rajnemu naj podeli Bog večni mir.

LODRON

Strokovna trgovina za vaš dom
Beljak - Villach, Lederergasse 12

Prešite odeje (kovtri) — modroci — posteljno perje — inleti — posteljno blago — flanelaste rjuhe — blago za pregrinjala in pohištvo — preproge in tekači podloge za tla. — Kvalitetno in poceni.

V obnovljeno šolo v St. Primožu smo dobili dve novi učiteljski moči. Mesto dosedanje učiteljice in učitelja Škanta, ki je nastopil svojo novo službo kot šolski vodja v Remšeniku, sta prišli k nam učiteljici Hantzenbichler in Waschnig.

VOGRČE

Od zadnje nedelje v juniju, ko so bili naši novi zvonovi posvečeni, se nismo nič več oglašili. Pa ne mislite, da smo ves čas le spali. Pridno smo delali na polju in srečno pospravili božje darove — naše prideleke. Popravili in prekrili smo streho župnišča in poslopje, kakor tudi deloma gospodarsko poslopje in obdali smo vrt z novo ograjo. Tesarska dela je izvršilo podjetje Potočnik, zidarska dela podjetje Kuhelj in kovinarska ter steklarska dela podjetje Šipek; vsi doma v Pliberku. Deloma smo popravili in prebarvali tudi pokopališčna vrata. Podjetniki so izvršili svoja dela vestno in v najlepšem redu v zadovoljstvo nas vseh.

Pri nas na Koroškem

To župnišče je staro 200 let in je bilo kulturno žarišče za vso okolico. Tudi stolp in lopo bomo skušali prihodnje leto prenoviti. Večini bo tako gotovo ustreženo; vsem pa ni nikoli mogoče ustreči. Nergači so povsod doma in ne samo pri nas. Tudi Ulrich p. d. Rožič je zgradil lepo novo hišo. Čerabljevi pa na drugi strani šole niso hoteli zaostati in so si postavili lično novo hišo. Posekarjevi so dobili krepkega fanta, krščen je za Maksija. Kristina Želc, p. d. Grosova, se je poročila z Viktorjem Jopom, delavcem iz Pliberka. Bilo srečno.

CELOVEC

Zadnja svetovna vojna je prizadejala Celovcu veliko škode ter zapustila težke sledove, ki se še dandanes vidijo tu in tam. Po letih težke preizkušnje, se je pojavila želja, kako olepšati, napraviti bolj zdravo in privlačno gl. mesto Koroške. Predvsem celovski magistrat in olepševalno društvo poizkušata uresničiti ta načrt.

Pod akcijo „lepši Celovec“, ki jo je začel kulturni referat mestnega magistrata majnika lanskega leta, so to delo tudi izpelja-

VÖLKER-MÖBEL
SPALNICE IN JEDILNICE

li. Ob zaključku je bila začetkom tega meseca v mestnem rotovžu lepa svečanost, pri kateri je podaril celovski župan vsem tistim mojstrom, ki so izvršili nova dela in zgradbe, diplome priznanja in umetniško izdelane plakete. Slavnost je začel in zaključil godalni kvartet deželnega simfoničnega orkestra.

ST. LIPŠ PRI DOBRILI VASI

Kakor so že poročali listi, je umrl dne 19. novembra v naši sosednji fari žitajski župnik in zlatomašnik, č. g. V. Weis. Prav je, da se blagega gospoda spomnimo tudi mi St. Lipšarji in mu posvetimo par vrstic, saj je rajni dolgo časa oskrboval tudi našo faro, ko nismo imeli lastnega duhovnika. Pa tudi pozneje je prihajal pogosto k nam, ob pravnih procesijah, ob žegnanih in ob raznih cerkvenih slovesnostih.

Med vsemi vrčinami, ki so ga dičile, je imel rajni poseben dar v govorništvu. Njegove pridige so bile tople, prirsčne, ki so mu kar vrele iz srca, da bi jih človek kar poslušal še in še. Pa tudi izven cerkve je nastopal pogosto kot izborni in zaželen govornik na raznih shodih in prireditvah. V St. Lipšu smo imeli takrat zelo razgibano „Katoliško slovensko izobraževalno društvo“. Prirejali smo pogosto shode, razne igre in sestanke. Kadar smo prosili, so prišli žitajski župnik kot govornik. In kakor v cerkvi, so bili njih govori tudi na odru zelo privlačni, poljudni in podučljivi, da jih je bilo pravi užitek poslušati. Da njih govor ni bil nikdar kaj naučenega, ampak jim je šla beseda kar tako iz srca, priča naslednji dogodek: Imeli smo pri Habnerju napovedano igro in za govor smo naprosili žitajskega župnika. Dvorana je bila polno zasedena, gospod so se pa nekoliko zakasnili in med čakanjem smo se zabavali s petjem. Ko slednjič pridejo gospod vsi upehani, se podajo takoj na oder. Mene, ki sem bil takrat v načelstvu odbora, so vprašali, o čem želimo, naj bi nam govorili. Bil sem nad tem vprašanjem nekoliko osupel, odgovorim jim pa: „Prosim, govorite o pomenu našega društva“. Skrbelo me je pa, kako bo izpadel govor brez vse osnove in predpriprave. Gospod župnik so pa govorili tako mojstrsko, kot bi se na ta govor vsaj en dan pripravljali. Razčlenili so govor na tri dele: društvo se imenuje katoliško, slovensko in izobraževalno, vsak predmet so temeljito in poljudno obravnavali. Še sedaj vidim, kot bi bilo včeraj, kako viharo jim je občinstvo ploskalo, ko so končali svoj govor z besedami: „Mladina, bodi najprej verna, katoliška, potem slovenska, narodna, tvoj ideal pa naj bo nadaljna izobrazba!“

Počivajte v miru blagi gospod, dobra dela gredo za vami. Mi vas bomo ohranili v trajnem spominu in se vas spominjali v molitvi.

GORENČE

Rajni Sadnek Jurij, vlg. Ljencej in njegova žena Krista sta pred 25 leti v soglasju z gospodinjinimi starši sprejela za svojega

11-letnega Hudrapa Stanislava, ki je bil daljni sorodnik Ljencejeve gospodinje Kristine Sadnek. Stanko je bil po naravi velik siromak, bil je gluhonem, betežen in zraven še duševno precej omejen. Stankota so imeli pri Ljencejevih vsa leta zelo radi. Zakaj pa tudi ne? Saj je bil do zadnjih let prav priden in za vsa dela na polju in pri živini prav pripraven. Zadnja leta pa se je popolnoma spremenil. Do dela ni imel več nobenega veselja. V svoji duševni zmedenosti je večkrat ušel z doma, taval je v bližini in daljni okolici, izpostavljal sebe in druge nešteto krat v smrtno nevarnost, ko je ustavljal na železniški progi vlak ali pa na cesti avtomobile. Prizadeval je prometnim in policijskim oblastem neprestane težave in sitnosti. Največ nevšečnosti, skrbi in stroškov pa je napravljval predvsem domači Ljencejevi družini.

Tako se je zgodilo, da je zadnje nedeljo, dne 6. decembra, okoli 10. ure, ko so vsi Ljencejevi odšli k drugi sv. maši, Stanko zopet ušel z doma. To pot jo je pobrisal naravnost v Pliberk na železniško postajo. Posrečilo se mu je, da se je splazil na motorni vlak, ki odhaja okrog 12. ure iz Pliberka proti Celovcu. Ko pa ga je sprevodnik na vlaku zalotil brez voznega listka, ga je že v Metlovi odslovil z vlaka. Ker pa

JOH. VÖLKER

CELOVEC - Klagenfurt, Villacher Ring 45-47

V bogati izbiri tudi na obroke in kreditne pole

bi se Stanko na vsak način spet rad peljal z vlakom, jo je z Metlove spet pobrisal nazaj proti Pliberku in sicer kar naravnost po železniški progi. Vzhodno od Metlove, na odprti progi, je privozil nasproti Stankotu osebni vlak, ki odhaja iz Pliberka okoli 14. ure. Rajni Stanko si je v svoji duševni zmedenosti najbrž mislil: če se nisem mogel peljati s prvim vlakom, se bom pač z naslednjim. Zdaj je hotel zato na odprti progi ustaviti vlak. V bližini pa je bil tedaj neki fant. Ko je ta opazil nevarnost, je tekel k Stankotu in ga poizkušal potegniti s proge. Ko je strojevodja medtem opazil na progi tragikomičen prizor, je začel zavirati, da bi preprečil nesrečo. Medtem se je fantu posrečilo, da je potegnil Stankota s proge in strojevodja je dal vlaku spet normalno hitrost. V tem trenutku je privozil vlak mimo Stankota, ki se je iztrgal fantu iz rok in poizkušal skočiti na vlak. Strojvodja seveda ni več mogel ustaviti vlaka, kolesje lokomotive je v naslednjem trenutku že zgrabilo nesrečnega Stankota in mu zdrobilo lobanjo.

Tragično preminulega Stankota smo v sredo, dne 9. decembra t. l., ob obilni udeležbi pogrebecev pokopali na šmihelskem pokopališču. Vsem sorodnikom, posebno pa še Ljencejevi družini izrekamo globoko sožalje. Rajnemu Stankotu naj Bog podeli večni mir.

ŠKOCIJAN

Že dober mesec bo, če ne več, od kar je zelo živahno na cesti od nas pa do dravskega mostu. Kar veseli smo bili, ko so začeli z delom in nehali z merjenjem. Sedaj smo vedeli, da bo vendar enkrat resnica. Cesta je bila namreč potrebna temeljitega popravila. No in pred mesecem so pripekljali dve veliki „zverini“, žerjava, ki sta trgala drevesa, kamenje in zemljo. Kar sama sta nakladala tovrne avtomobile tako, da je bilo zanimivo opazovati. In zgodilo se je, kakor pesem pravi: Hribčki ponižujte se, dolince povišujte se, da se bo videlo ravno polje... no, ravna cesta. Tako bo sedaj lepa cesta, po kateri bo tujcem še lažji dohod do našega jezera, ki iz leta v leto postaja bolj privlačno in obiskano. Prava sreča, da je tako suho vreme. Letos še Klemen ni zaklenil in Katra je tudi pozabila odeti. Pa je kar prav tako. Sedaj so ljudje itak bolj vroče krvi. Tovorni avtomobili pa lažje dovažajo material. Cesto bodo namreč močno dvignili pa tudi zravnali. Sedaj bo ostri ovinek pod Drčjem bolj zlošno speljan, tako ne bo več take nevarnosti za težke vozove. Tudi gori nad Drčjem, kjer se je zgodila pred leti smrtna nesreča, bo ovinek bolj zložen in pot bolj pregledna. Tako bo Škocjan v vigradi

zvezan s Celovcem preko Tinj, kjer so cesto že lani tako posrečeno speljali. Tedaj pa le pridite kaj k nam, se boste sami o tem prepričali.

Zadnje dni nas obdaja gosta megla od jutra do večera, ki se privleče tam od Drave. Zdi se nam kot bi bili v Londonu. Imeli smo nekaj bolnikov v bolnicah pa so vsi srečno nazaj prišli zdravi in krepki. Razen Prahova gospa, ki so jo pokopali v Šmartnem v Celovcu. Doma na Selih pa je umrl Podreznikov oče v 70. letu starosti. Pokojnik je veliko trpel na hudi in zavratni bolezni, na naduhi. Pokopali smo ga v petek, 27. novembra, na domačem pokopališču. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Pevci so mu zapeli nekaj naših pesmi, saj je naš petje tako rad poslušal tudi v težki bolezni. Naj mu sveti večna luč! Vsem ostalim pa naše sožalje!

ST. JANŽ V ROŽU

V nedeljo, dne 13. decembra, mi v Celovcu po maši prijatelj pošepeta na uho, če sem pripravljen iti z njim na kuharsko razstavo v St. Janž v Rožu. Razstavo so priredila tamkajšnja dekleta pod modrim vodstvom izkušene mojstrice kuharskih umetnosti, Milke Hartmanove. Pogledal sem pod nebo, iz katerega je narahlo pršilo... „No, bom videl, kaj se mogoče še teh par ur dogodi,“ sem si mislil. Ker doslej St. Janža še nisem videl takole od blizu in na ljubo prijatelju sem se odpeljal s prvim popoldanskim vlakom iz Celovca proti Rožu. Sem človek one vrste, ki ne bi bil prav nič razočaran, ako prireditve ne bi uspela. Toda reči moram, da je prireditve v St. Janžu uspela lepše kakor sem pričakoval. Streljaj od kolodvora stoji gostilna pri Tišlarju. Tu zavijemo v hišo, da si ogledamo dobroto, ki so jih pripravile tečajnice kuharskega tečaja. Da, dekleta, priznati moram, da imate dober okus. Le škoda, da sem že bolj v jesenski dobi, drugače bi prav gotovo začel izbirati med vami. Brez dvoma bi dobil dobro gospodinjjo.

VÖLKER-MÖBEL
KUHNJE — DIVANI — NASLANJAJCI

Po ogledu razstave nas je potegnila mladina v dvorano, da si ogledamo kulturno prireditve, ki so jo pripravila dekleta-tečajnice. Uvod z lepimi pesmicami nas je spravil v dobro razpoloženje, ki se je stopnjevalo od prizora do prizora. Ljubki malčki so tako prirsčno in spretno igrali božične odlomke in prizore, da bi bili tudi večjim odrom in razvajenim gledalcem v ponos. Zato pa tudi navzoči niso štedili z odobravanjem. Vsi so ploskali mladini, bodoči nosilci naše kulture.

Učiteljici, pesnici Milki Hartmanovi, ki tako pravilno vodi našo mladino, in ki je največ doprinesla do tako lepo uspele razstave in kulturne prireditve, kličemo: še mnogo let v tem pravcu!

PODGRAD PRI MEDGORJAH

Dolgo že roma „Naš tednik“ po Koroškem, toda iz Podgrada pa še nikoli niste kaj čitali. Ne smete pa zato misliti, da mi kar spimo in se ne zmenimo da bi vam kaj povedali. To pač ne, toda novic nimamo toliko, kakor pa tam, kjer je fara velika. Nas je samo mal šopek, ako bi hoteli vsak teden nekaj povedati, bi se morali že lagati, da bi vedno kaj skupaj spravili. Pridni pa tudi nismo tako, da bi se vsak teden kar hvalili, kar je pa slabega, to pa ostane med nami. Povsod so težave, posebno pa so dandanes težave med mladino, katera se izgublja brez Boga. Rajši postaja zunaj okrog cerkve in pred cerkvijo, ko med tem časom drugi molijo rožni venec in prosijo Boga za pomoč v vseh potrebah.

Zenimo se tudi nič, krstov smo pa imeli (Nadaljevanje na 5. strani)

NAZNANILO

Redni kvatni shod v Škocjanu bo v nedeljo, dne 20. decembra. V soboto na predvečer bo ob 6. rožni venec, litanije in blagoslov. Med tem bo priložnost za spoved.

V nedeljo: Od pol 6. dalje prilika za spoved.

Ob 6. svitna maša. Med mašo nagovor za žene in matere, nato skupno sveto obhajilo mater in žen.

Ob 7. sveta maša pri križu. K tej maši naj bi prišli udje bratovščine srečne smrti.

Ob 8. maša za šolsko mladino. Skupno sveto obhajilo.

Ob pol 10. slovesna sveta maša. Med mašo pridiga.

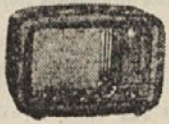
Izrabite priliko in opravite za praznike dobro sveto spoved in prejmite sveto obhajilo.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

kar lepo število, tu pa tam pride tudi smrt po tega ali drugega iz naše sredine. Ne bomo jih osebno imenovali, ker je naša vas skrita med gorami in nismo tako znani po Koroškem. Vsak dan se privleče iz doline siva megla ter pokrije celo vas.

Jesen že mineva, zima se bliža, vse umira, vse žaluje. Tudi mi žalujemo, kar so nas 25. novembra zapustili preč. g. Lampichler in so odšli preko Drave tja v sončno Smarjeto. Zadnji nedeljo v cerkvenem letu so vzeli slovo od nas. Povedali so nam lepe in ganljive besede, s katerimi so nam vzbujali spomine nazaj v čas osmih let, katere smo preživeli skupaj. Dolga je doba osmih let, pa so hitro minila in naenkrat je poklinal Bog preč. g. župnika iz naše sredine in jih postavil med drugo čredo, med druge ovce, tja preko Drave.

RADIO-APARATI
štedilniki, šivalni stroji,
kotli, mlinci, drobilniki,
posnemalniki in drugi
gospodinjski in kmetijski
stroji najceneje in
pod ugodnimi pogoji v
zalogi strojev

Johan Lomšek

ZAGORJE, ŠT. LIPŠ, Post Eberndorf

Ob koncu sv. maše so omenili preč. g. župnik z Radiš, kako dolgo so imeli do brega in zvestega prijatelja. Izrekli so iskreno zahvalo za njihov trud in delo.

Nato so nam podelili g. župnik zadnji blagoslov. Kar nam je bilo najljubše, to nam je bilo vzeto. Zdaj, ko ni več gospoda med nami, šele vemo, koga smo zgubili. Kolikokrat ste prehodili pot iz Medgorij k nam v Podgrad. V boleznih, v snegu, v mrazu in dežju. Skrbeli ste, da bi ne ostali brez maše. V večernih urah ste prišli, da bi nam pomagali pri pevskih vajah. Veliko ste storili za nas in nam dajali lepe in vzgojne nauke. Ne moremo vsega na dolgo in na drobno naštevati, za vso skrb in delo bodi Vam Bog bogat plačnik. Zaslužili ste lepši in boljši kraj. Zdaj vemo in čutimo vsi, kako težko je, če je čreda brez pastirja, je kakor družina brez matere. Oziramo se okrog in prosimo Boga, da bi nam dal spet dobrega duhovnika. Spominjamo se zadnjih besed, katere ste nam rekli: prosite Boga in in on Vam bo dal. Naša zahvala naj bo molitev pri Bogu za vas. Samo to je še dobro, da niste šli tako daleč od nas. Večkrat še bomo mogli priti drug do drugega. In pa tudi vi iz sosednje fare, pomagajte nam z molitvijo, da bomo čimprej uslišani. Vsi vemo, kako je težko, ko mora en sam župnik skrbeti kar za tri fare. Molili bomo pa tudi za vas, preč. g. župnik z Radiš, da boste dobili moči in blagoslova od zgoraj, da boste lažje skrbeli za vse tri fare. K. E.

APAČE

Precej časa je že minilo, odkar smo se zadnjič oglašili v „Našem tedniku“. Ker je vsako opravičevanje pusto in mudno, bomo kar našli vrsto novic, vesele in žalostne, kakor je pač življenje. Če primerjaš našo vas z vasjo iz leta 1945 moraš ugotoviti, da se je dosti prezidalo in pozidalo. In še se bo nadaljevalo na gradbenem sektorju — v prihodnji vigredi bo Vovkov Nuža gotovo dokončal svojo hišo, kakor jo je v zadnjem poletju dokončal naš prejšnji šolski vodja g. Tone Klemun. Z začetkom novega šolskega leta smo dobili novega šolskega upravitelja v osebi domačega pesnika g. Rudija Vovka, ki se je k nam preselil iz Lepene. Čeprav je „Vovk“, so ovce še vse žive. Želimo mu, da bi se dobro počutil med nami in tudi kako apakašo pesem zložil, ne samo kapelške in lepenske. Ker ima v šoli malo otrok, je Kramarjev Andrej poslal svojo Trezko v koroško prestolnico, naj mu tam nekje kupi malo Trezko. Za botro je bila sestra Pepca. Otrok naj raste telesno in v modrosti pred Bogom in ljudmi!

Na hmelško žegnanje smo se s Foltijem podali k „Siroteju“. Družba je bila vesela, vino pa kislo. Lesjakov oče je naročil kar poln krožnik sladkorja in ga tudi dobil! Prihodnje leto pričakujemo boljšo kapljico, ker častimo slavnega škofa Šlomška, ki je menda pel: „Sladko vince piti, to me veseli...“

Mnogokrat je že odzvonilo „Ave Marijo“, odkar smo spremili na pokopališče Kocjanovega Flora in starega Kocijaka. Dne 1. decembra pa smo položili k zadnjemu počitku rajnega Žusmovega očeta. Umrli so po kratki bolezni v 70. letu svoje starosti. Bili so skrben gospodar in veren

mož. V lepi pridigi so se od pokojnega poslovili ob odprtem grobu č. g. župnik Boštjančič. Moški zbor, ki ga je bil ustanovil rajnega zet, je pod vodstvom g. Vouka prepeval žalostinke. Mnogo ljudi se je udeležilo pogreba. Sorodnikom velja naše sožalje.

Ker si je že marsikatera fara zopet napravila nove zvonove, smo se tudi mi odločili, da jih nabavimo. Č. g. župnik so nas vse prepričali, da je to izraz žive vere. Poseben odbor za zvonove je določen, nekaj denarja smo že nabrali in na Tirolskem, kakor se čuje, res že vlivajo naše zvonove. Če ne pride kaj vmes, jih bomo dobili koncem januarja. Potem bomo poročali več, ker se nekateri že zdaj pripravljajo na veselo svatbo.

BOŽIČNI DAR — PRAKTIČEN DAR

Koliko skrbi in premišljevanja imajo ljudje pred prazniki, ko ne vedo, kako bi svoje znanke, prijatelje in druge najlepše in najbolj gotovo razveselili s primernim darilom. Brez lepega darila ni lepega Božiča. — Kakšno darilo pa naj damo? Darilo naj bo tudi praktično, s takim darilom boste svoje drage najbolj razveselili in ob takem darilu bodo vaši dragi nekako prisiljeni, da vedno mislijo na vas. Zato za Božič samo praktična darila! — Kje bomo pa dobili najlepša, najbolj praktična in najcenejša darila. Ne premišljuje mnogo, vse dobite v zalogi strojev, koles in gospodinjskih potrebščin Johan Lomšek, v št. Lipšu, pošta Dobrla vas.

„MALI PARKET“

— praktična in razmeroma poceni novost v industriji lesenih tal.

Znano je, da so parketna tla, kakršna poznamo do sedaj, v našem času izredno draga in zato v glavnem iščejo nadomestila za to. Nadomestila za to naj bi v čim večji meri imela isto trpežnost, pač vse prednosti velikega parketa. To pa je z raznimi oblogami, kakor linolej, gumi itd. nemogoče doseči, ne glede na to, da so tudi te obloge kaj drage.

Tukaj je vskočil kot zelo hvalječno nadomestilo takozvani „mali parket“, ki je grajen kot običajni, samo iz manjših ploščic, kar ima na primer prednost v tem, da ne bo nikdar škripal. Poseben način sušenja, impregniranja in lepljenja lesa, iz katerega je mali parket sestavljen, mu daje izredno odpornost in neobčutljivost proti spremembam v vlagi in temperaturi. Intarsia-mali parket se dostavlja v zabojih iz kartona in njegovo polaganje ni prav nič komplicirano. Stroški za vse so razmeroma nizki. Zastopstvo INTARSIA — malega parketa ima v Celovcu tvrdka HAAS & CO, kjer si ga more vsak ogledati in dobiti potrebna pojasnila.

Neprestano

Kadar uro slišim biti,
mi svarilo zadoni:
Tvoji, v hipu večnost sil
Kaj odlašas? Delaj! Hiti! —

Neprestano to svarjenje:
Čuj, sedanosti sploh ni! —
Strast tostranstva te slepi! —
Blaznost up je v to življenje! ...

Le bodočnost v času čutim! —
Časen pojem preteklost je,
večnosti mi ne odpre ...
to pa — kakor v sanjah — slutim ...

Val. Polanšek

Moj kozarček

Nekoč si bil mi silno drag,
še zdaj si mi v spomin zarisani;
na mizi zrem te pred seboj,
ves tak si še — čarobno pisan.

Vabili naju so ljudje
tedaj na mnogotero slavo.
Prijetno ti je glas zvenel,
ko sva napivala na zdravje.

Na svatbah ves si srečen bil,
godove skupaj sva slavila;
slovesno si se dvignil v zrak,
ko izzvenela so voščila.

Do zlatega robu nalil
sem sladkih kapljic ti za znanke,
prijateljem si rad napil,
oba črtila sva pijance.

Zdaj več prijazno ne zveniš,
ne vabiš, ker si vedno prazen;
pri mizi nihče ne sedi,
prijatelji so šli narazen.

Mladost je kakor blisk odšla,
solzi za njo se veli starček,
izpete so napolnice,
izpraznil čas je moj kozarček.

Limbarski

Krki slovo — bogoslovje se vrača v Celovec

Že več let smo upali, zdaj pa se je uresničila naša želja. Vračamo se na svoj dom, v mesto svojega prevz. nadpastirja v središče naše koroške domovine.

Po dolgih petnajstih letih se je letos jeseni preselilo naše bogoslovje iz Krke v Celovec. Z velikim trudom in ob žrtvah je bilo sezidano sicer pred dvajsetimi leti novo bogoslovje ob Kanalu. Tam naj bi bil nov dom našim bogoslovcem. Tu naj bi se pripravljali v molitvi in študiju na svoj težavni poklic. A niso dolgo uživali dobrote novega bogoslovja. Prišla so težka leta. Pregnani po tedanjem nasilnem sistemu so našli zavetje v samostanu misijonskega reda v št. Juriju. Leta 1943 so se morali umakniti tudi od tam in preselili so se v Krko. Koncem vojne so upali, da se vrnejo nazaj v novo bogoslovje, toda zasedbene sile so poslopje zasegle in še do danes ni prosto. Ker število bogoslovcov narašča, je treba več prostora. Zato se je vodstvo bogoslovja odločilo za prezidavo Marijanišča v Celovcu. Tako smo prišli zopet bližje domovini in v ožji stik s svojim ljudstvom. Tako tudi lažje spoznamo potrebe in težave naših ljudi v verskem in prosvetnem oziru.

Torej Krka, daj nam slovo! Dala si nam v težkih letih dom! Vzljubili smo te, zdaj pa z Bogom!

Poslavljam se od tebe, nebeška Kraljica, ki prestoluješ na krasnem, zlatobleščem oltarju, obdana od neštevilnih angelov in svetnikov in v višavah te krona sv. Trojica. Zahvaljujemo se ti za posebno varstvo in priprošnje. Bodi tudi za naprej naša dobra mati, obvaruj nas in izprosi nam milost in moč, da premagujemo vse težave ter dosežemo svoj cilj in postanemo vredni služabniki tvojega Sina in sv. Cerkve. Ti si pomočnica slovenskega naroda, ki te tako iskreno ljubi in časti. Ti nas ne bodeš zapustila. K tebi kličemo: Kraljica vnebovzeta, prosi za nas!

Poslavljam se od tebe, sv. Hema, zaščitnica Koroške in ustanoviteljica krške stolnice. K tvojemu grobu, h kateremu naše slovensko ljudstvo roma in tam v svojih stiskah in težavah prosi od svoje velike dobrotne priprošnje in pomoči, smo radi zahajali tudi mi in te prosili za našo škofijo, ki je bila tu ustanovljena, za naše župnije in družine, za otroke, mladino in

odrasle, za zdrave, bolne in trpeče, za sv. Cerkev in predstojnike, za domovino in vse narode sveta, za mir in medsebojno ljubezen, ki je znak ljubezni do Boga. Izprosi našemu ljudstvu požrtvovalnost in trdno vero, ki sta posebno krasili tebe. Ti si nam pomagala in tudi za naprej razprostri svoje roke nad naše bogoslovje.

Poslavljam se od krasne romarske stolnice. Mogočna stolpa in prostorna bazilika spričuje vero naših pradedov. Cerkev je biser umetnosti, ki slovi daleč na okoli. Posebno zanimanje pa zbujajo lep portal, nadalje križev oltar (pietà), kriptna s svojimi stoterimi stebri in grobom sv. Heme. Krasen je zlatozareči glavni oltar, ki je kot plastična melodija angelov in svetnikov, ki spremljajo v slavošpevu vnebovzeto Devico pred prestol troedinega Boga. Če stojiš pred oltarjem in se zazreš vanj, se ti zdi, da oltar oživi in slišiš spev nebeških zborov, ki nešteto krat ponavljajo: Slava, čast in čiščenje mu vekomaj! In zdi se, da kot močni vihar zadoni odmev trombe: Slava večnemu Bogu!

V tem svetišču so sprejemali zadnja leta naši novomašniki sv. posvečenje, ter so posvetili sebe in svoje moči Gospodu. Zanj so pripravljali delati in trpeti. Po njihovih rokah bodo tekli potoki milosti v srca vernih. Šli so v vinograd Gospodov, da bi podirali in razdirali, kar je slabega v človeškem srcu in gradili in gojili vero, upanje in ljubezen. Postavljeni so za pastirje, ki naj vodijo ovčice v večno domovino.

Preden se poslovimo, te še enkrat prosimo ob tvojem oltarju, nebeška Mati in ob tvojem grobu, sv. Hema, izprosi vsem duhovnikom blagoslov za njih delo, nam pa, ki se pripravljamo na ta vzvišeni poklic, izprosi obilo milosti. Izprosi od Boga, da pošlje več delavcev v žetev, zakaj žetev je velika, delavcev pa malo!

Tebi, večni Bog, naj bo čast in hvala, zakaj milostljiv si in zvest in svojih ne zapustiš. Zahvaljujemo se Ti za Tvoje varstvo in vse prejeto dobrote tekom zadnjih let. Blagoslovi vse naše dobrotnike in povrni jim, ki nas ne zabijo, z večnimi darovi.

Krka, Bog živi te!

M. Kr.
bogoslovec.

Slovenci v Argentini

Zopet pošiljamo nekaj novic iz življenja Slovencev v Argentini. Ko se že topimo v hudi poletni vročini, mislimo na vas na Koroškem, ki se stiskate okrog peči in pripravljate na še hujšo zimo. Rajši bi bil tam, ker ta vročina je večkrat neznosna. Tako bo trajalo tja do meseca aprila. Še hujša od vročine je večkrat vlaga, ki nas muči noč in dan. Težko je razumeti, zakaj so začeli graditi to veliko mesto na tem klimatično tako neprijetnem kraju. Pa to nam ne jemlje dobre volje in ne zmanjšuje naše delavnosti in živahnosti.

Slovenski narodni praznik. Po vseh krajih Argentine, kjer živi malo več naših ljudi skupaj, je Društvo Slovencev priredilo lepe prosvetne prireditve v spomin na 35 letnico slovenske osvoboditve izpod av-

stro-ogrškega jarma, ki jo je naš narod doživel 29. oktobra 1918. Tedaj smo Slovenci srečni doživeli svojo narodno državo „Zedinjeno Slovenijo“, katere zgodovina pa je bila žal zelo kratka.

V spomin junakom. Ob 10-letnici naše tragedije na Grčaricah so se zbrali tukaj živeči sorodniki, prijatelji in častilci tamkaj padlih junakov v prostorih na Granaderos, da se poklonijo njihovi plemeniti žrtvi. Med njimi je bil tudi g. Franc Južina, ki je poleg J. Žitnika edini še preživeli član grčariške posadke. G. Južina je globoko občuteno podal sliko življenja in borbe naših junakov na Grčaricah, ki jih je tako junaško vodil major Koprivica.

Socialni tečaj zaključen. Dne 2. novembra se je v prostorih Društva Slovencev vršil zaključek letošnjega celotnega social-

Kakovostni čevlji vseh vrst za vsako vreme in vse poklice najceneje

BEHR-čevlji

Beljak - Villach, Italienerstrasse 17
in Widmannsgasse 43

OBUTEV ZA ŠOLSKO MLADINO!

nega tečaja, ki ga je za slovenske fante organizirala Družabna pravda. Skozi vse leto je vsak drugi ponedeljek predaval prof. dr. Ivan Ahčin. Govoril je o socialnih oblikah: družina, narod, država, Cerkev, mednarodno življenje.

Čebelarstvo. Mnogi naši rojaki v okolici Buenos Airesa so se začeli prav živo zanimati za čebelarstvo. Če se bo ta nova panoga obnesla, bodo ustanovili svoje čebelarsko društvo.

Novomašniki. Dne 29. novembra, bodo prejeli mašniško posvečenje štirje diakoni iz našega bogoslovja v Adrogué. To so: Bogdan Makovec, Franc Okoren, Alojzij Starc in Jože Škerbec. Nove maše bodo peli po različnih slovenskih naseljih. Potem pa bo šel eden pastirovat v Čile, eden v Buenos Aires, dva pa bosta ostala v škofiji La Plata.

Val. Polanšek

Klub koroških slovenskih akademikov na Dunaju

Narodnost pomeni za vsakega koroškega Slovenca zavednost in stanovitnost, da ostane zvest svoji domači slovenski grudi. Posebno so pa še te odlike potrebne doraščajoči naši inteligenci, katera se vzgaja v nemških šolah, ki jo odtujujejo lastnemu narodu. Napram tem, narodu zelo škodljivim stremljenjem, je ponovno usmeril svoje delo Klub koroških slovenskih akademikov na Dunaju. Že v preteklosti je združeval ta klub mlade zavedne akademike, ne oziraje se na njih svetovna naziranja.

S pričetkom novega šolskega leta smo začeli z vsestranskim delom. Sestajamo se na rednih sestankih, kjer se medsebojno spoznavamo; saj smo zastopani iz vseh krajev naše lepe domovine. Ker vidimo naš bodoči delokrog med našimi ljudmi, z zanimanjem zasledujemo vsa dogajanja pri nas doma in jih kritično presojamo. Obravnavamo vsa vprašanja, bodisi kulturna, politična in gospodarska. O dogodkih na Koroškem nas obveščata med drugimi oba naša lista, ki nam jih uredništvi dostavljata brezplačno. Hočemo se povezati z vsemi slovenskimi študenti in akademiki to in onstran meja. Obvladati materni jezik in gojiti našo lepo pesem, je med drugimi ena izmed poglavitnih nalog našega kluba. Jezik in pesem nam dvigata zavest!

Treba nam je vsestranske razgledanosti. Zato presojamo in obsojamo vsa ozkostranjska dejanja, ki samo pospešujejo raznarodovanje našega življa, pa naj pridejo od katerekoli strani. Posledice razdora zadnjega časa so zasekale v naše narodno telo take občutljive rane, da je skrajni čas združiti vse sile, ki jim je v prvi vrsti za obstoj in dobrobit naroda, brez vseh osebnih ambicij. — Ker smo v klubu vsi člani enega in istega naroda, delamo tudi složno vsi za ta narod. Da je ta pot prava in tudi edino mogoča za naš narod v naši ožji domovini, smo prepričani. Sloga jači — nesloga tlači!

Samonig, predsednik
Marko Dumpelnik, tajnik

RAZSTAVA IN KULTURNA PRIREDITEV

V nedeljo, dne 20. decembra, priredijo gorenška dekleta ob zaključku svojega gospodinskega tečaja kuharsko razstavo. Kuharski izdelki bodo razstavljeni od 8. do 18. ure v pritličju znane gostilne pri FAVU V SREDNJI VASI.

Istega dne priredijo tečajnice v istih prostorih ob 14.30 in ob 19.30 kulturno prireditev s peštrim sporedom (petje, razni prizori in božična igra).

K bogati razstavi, kakor tudi k poučni prireditvi, vabijo vse prijatelje od blizu in daleč

gorenška dekleta.

DAN SLOVENSKE MLADINE V ARGENTINI

V nedeljo, dne 8. novembra, je bil v Argentini dan slovenske mladine, dan slovenskih deklet, organiziranih v SDO (slov. dekleški odbori), in slovenskih fantov, ki se zbirajo pod okriljem SFZ (slov. fant. zveze). Napravili so lepo prireditev na slovenski pristavi v Moronu. Izredno veliko število rojakov je prihitelo na Pristavo, da prežive med slovensko mladino nedeljski popoldan ter da jo gmotno podpro v njenih prizadevanjih za ureditev kupljenega prostora.

LANUS

Slovenski pevski zbor v Lanusu je v nedeljo, dne 15. novembra, priredil pevski koncert. Nastopili so mešani, moški in otroški zbori. Koncert je lepo uspel, kar je zasluga g. Mirka Špacapana.

Seveda, potem pa ja!

„Koga želite?“
„Gospoda poročnika!“
„Kaj hočete od njega!“
„Gre za nek dolg.“

„On je odpotoval na vojaške vaje!“
(nadaljuje) „... ki sem mu ga mislil plačati!“

„Pa se je že danes zjutraj vrnil. Ga pokličem takoj!“

Župnik: „Pomisli vendar, Jozi, kako se moreš vendar tako opijaniti? Celo žival ve, kadar pije, kdaj ima dosti.“

Jozi: „Da, res je, gospod župnik. Kadar jaz pijem vodo, tudi vem, kdaj imam dosti.“

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Gospodinski tečaj v Št. Janžu v Rožu

Zadnjih pet tednov so se naša dekleta zbirala pri Pirmanu, da bi se dobro izurila v kuharice in gospodinje. Francka in Mica sta se na vso moč potrudili, da bi bila dekleta zadovoljna s tečajem in skoraj vsak teden je prišla k dekletom tudi gospodična Milka Hartmanova, ki že skoraj trideset let poučuje v kuharskih tečajih in jih vodi. Tudi domači gospod župnik, dr. Lučovnik, je dekleta na tečaju obiskoval in jim tudi marsikatero za življenje koristno besedo povedal. Vsem, ki so se trudili za tečaj, prav pristrčna hvala. Posebna zahvala pa gre Pirmanovi hiši, ki je dala tečaju streho. Slemčeva mama in vsa družina pa so tečaju botrovali od vsega početka, ko se je tečaj porajal, in do zadnjega trenutka, ko so se zaprla vrata. Bog plačaj!

Kakor je bilo za tečaj od vsega početka veliko zanimanje in tudi veliko nasprotovanja, tako je zaključna prireditev v nedeljo, dne 13. dec. 1953, pokazala ravno nasprotno sliko. Tu ni bilo več nasprotovanja, tu je bilo le še priznanje od vseh strani.

V Tišlarjevi gostilni v Št. Janžu je bila okusno prirejena razstava kuharskih izdelkov. Tu so se pokazale večje in spretne roke tečajnic in učiteljic. In ne samo, da so nekaj postavile na mize, vsa razstava je dokazovala res okus, ki daje celoti poseben pečat. Občudovali smo jaslice iz piškotov, coklje in druge umetnine, ki mogoče po vsebini niti tako dobre niso bile, kakor so bile po obliki lepe. Seveda sedaj ob času kolin tudi svinjska glava ni smela manjkati, saj je prva rajala na licitacijo.

Sedaj pa k otvoritvi! Otvoril jo je zastopnik Kmečke gospodarske zveze pri okrajni celovski kmetijski zbornici, g. Boštjan Male. Pozdravil je v imenu tečajnic vse, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano. Tokrat pa res lahko rečemo, da je bila Tiš-

larjeva dvorana premajhna. Skozi odprta vrata in skozi okna so poskušali gledalci nekaj ujeti, ker v dvorani niso več našli prostora.

Najprej smo z burnim ploskanjem pozdravili na odru tečajnice in učiteljice, ki so gledalce in poslušalce razveselile z narodnimi pesmimi. Kar dobro so jo dale! Največ navdušenja pa so gotovo v vsej dvorani zbudili otroški prizori, pastirčki in angelčki, ženini in neveste, vse je bilo tako izurjeno, da smo otipali Milkino spretnost. Doktorjevi naj bodo na svoj parček le ponosni, že na odru so se tako imenitno postavile, kako bodo mojstri šele življenje. Kar po vrsti bi jih našli, fantke in dekleta. Sicer pa je bila tudi dvorana zelo hvaležna in je mlade igralce nagradila z burnim aplavzom. To je naraščaj, ki bo tudi zana-prej oblikoval slovensko kulturno življenje! Pestro kulturno prireditev je zaključil božični prizor, ki nas je tako lepo uvedel v božični čas.

K tej uspeli prireditvi in k uspelemu kuharskemu tečaju čestitamo dekletom in učiteljicam in se zahvaljujemo vsem, ki so pomagali. Predvsem se zahvaljujemo tudi vsem staršem, ki so otrokom dovolili sodelovanje in so tako imeli tudi sami priliko videti odrsko spretnost svojih otrok. V celoti je bila tako lepa skupnost, kakršno bi si želeli tudi v vsakdanjem življenju.

Po kulturni prireditvi je bila licitacija raznih sladkarij, in tudi, kakor smo že zgoraj povedali, svinjske glave.

Tudi dekleta iz gospodinskih šol v Št. Jakobu in Št. Rupertu so si ogledale razstavo in prireditev in so se vračale domov, polne priznanja za to, kar so videle. Trdno so sklenile, da bodo, ker imajo še več mesecev časa, tudi pokazale začetkom majnika, kaj znajo.

Kam v nedeljo, kam?

Vsi, ki si za božič želite sladkih kuharskih umetnosti, pridite v nedeljo, dne 20. decembra, v GLOBASNICO. Tam boste lahko napasli oči in tudi želodčke z dobrotami, ki so jih naredila dekleta na gospodinskem tečaju v Večni vesi ter jih bodo razstavile v gostilni pri ŠOSTARJU V GLOBASNICI.

Razstava bo odprta od 8. zjutraj do 6. zvečer. Vsi razstavljeni predmeti bodo na prodaj. Ugodna prilika za nakup božičnih darov.

Popoldne po blagoslovu pa bodo dekleta priredila tudi kulturno prireditev v dvorani iste gostilne in bodo pokazala, da človek ne živi samo od kruha.

Spored: Pojeta moški in mešani zbor, govor, deklamacije, nastop tečajnic s pesmijo, razni prizori in božična igra.

Vljudno vabljeni vsi od daleč in blizu!

Kako so v Selah miklavževali

Vsako leto se oglasi Miklavž tudi na našem društvenem odru. Letos zopet v opereti „Miklavž prihaja“. Naznanjali so njegov prihod angeli v haljah med plesom in prepevanjem, pa tudi veliki in mali parklji,

ZVEZA PEVSKIH DRUŠTEV

V četrtek, dne 10. decembra 1953, je bil v Celovcu v Mohorjevi hiši ustanovni občni zbor Zveze pevskih društev. Udeležba je bila lepa, zanimanje izredno in izvoljeni ledbo voljo za uspešno delo. Veselimo se tega izrednega kulturnega dogodka in želimo Zvezi kakor tudi vsem včlanjenim pevskim društvom najboljših uspehov, saj bodo ravno s kulturnim delom vršila društva veliko poslanstvo.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.
20. dec.: 7.15 Verski govor — S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — 21. dec.: 14.30 Tedenski pregled — Prijubljene pesmi in melodije. — 22. dec.: 14.30 Zdravnik — Slike iz zgodovine (Augustus). — 18.30 Pesmi slovenskih skladateljev (F. Vilhar, B. Ipavc, S. Šantl in J. Pavčič). — 23. dec.: 14.30 Za našo mladino. — 24. dec.: F. Ks. Meško — pesnik tihe lepote. — 18.30 Pastirčki na Betlehemske poljanah. — 25. dec.: 7.15 Verski govor — Božične pesmi. — 26. dec.: 7.15 Pester spored slovenskih pesmi in melodij. — 27. dec.: 7.15 Verski govor — S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

MLADINA PIŠE:

Naša dekleta po svetu

Vedno spet slišimo po naših vaseh pri- tožbo, da se seli vedno več deklet v Švico in sploh v inozemstvo, da si tam, bodisi za kratek čas ali tudi za daljšo dobo, večkrat pa tudi za vedno, iščejo dela. Medtem pa po naših koroških vaseh manjka toliko delovnih moči. Prislunhimo, kaj pravijo dekleta sama, ki so se izselila, k tem očitkom? Prinašamo na tem mestu nekaj odgovorov, ki nam dajo veliko misliti:

Ana:

Vedno mi predbacivajo, da me je zvalila denarna lakomnost v svet. Toda to ni bil pravi vzrok, kajti plačo sem imela dogovorjeno samo za 80 švic. frankov. Po prvem mesecu pa sem že dobila več, po drugem sem zaslužila že celo 125 frankov. V Avstriji sem bila več let pri nekem kmetu. Tu sem imela precej več dela in težje delo. Na starost in mladost se niso ozirali. Tu v Švici pa sem se naučila že samostojno kuhati in vodim gospodinjstvo za osem oseb. Za pranje perila je pomoč, tako da se včasih z delom kar igram. Vsi so zadovoljni z menoj in ne obžalujem, da sem prevzela to službo.

Berta:

Osemnajst let sem stara. Nobeden naj si ne misli, da je morda na podeželju v domovini lažje ostati dober in priden. Ne, nevarnosti so skoraj še večje. Navadno so sobe služkinj spodaj v pritličju, torej za fante lahko dosegljive. Glavno, da je delo opravljeno, za vse drugo se redko kakšen kmet zmeni. „Samo da ne izve gospod župnik, potem je pa že dobro“ — obvaruje in ščiti jo pa nobeden.

Micka in Erna:

Kljub vsemu prizadevanju nama ni bilo mogoče najti dela, razen v hišah, kjer deklet in hlapcev vedno menjajo. Tako bi bili našim domačim vedno v breme in bi jim odjedali težko prisluženi kruh. Da, spomladi bi lahko šli k nekemu kmetu, ker pač hoče hčerka v mesto. Kmečke hčerke gredo naprej, da bodo postale dame — me pa, ki nismo iz kmečkega stanu, naj bi za majhno plačo ostale doma. Poleg tega pa še to, da bi imele delo samo ob največji delovni sili, kakor n. pr. pri senu, žetvi itd., ostali čas pa bi se sedele lahko doma. Od česa bi v tem času živele in kako bi si preskrbele obleko, na to kmet ne misli. Zato pa rajši naprej. Tu je služkinja še spoštovana in ji ni treba živeti v prepričanju, da naj bo vesela „za dobrodelnost“, da je sploh prišla „pod streho“.

Nežka:

Sem že v letih, v katerih je treba misliti tudi na prihodnost in svojo družino. Tu sem vsaki dan v hlevu in na polju. Rada bi se pa tudi naučila voditi gospodinjstvo, kuhati, snajiti in podobno, da bom tudi pozneje kot žena in mati lahko osrečila svojo družino. Tudi zaslužiti moram še veliko, da si morem nabaviti najpotrebnejše, kajti med vojno ni bilo mogoče ničesar kupiti, sedaj pa gredo plače in cene narazen. Tako nam ne preostane nič drugega kot delati v inozemstvu, da pridemo v življenje naprej. Ste lahko prepričani, da moramo tu v Švici precej delati, več kot pa doma pa tudi ne zahtevajo, ker se dela že precej s stroji. Tu zaslužimo lepo in nas spoštujejo.

Jerica:

Imela sem prej v domovini pomožno delovno mesto. Dokler sem bila tam, je bilo vse v najlepšem redu in od nobene strani ni bilo nobene pritožbe. Ko sem se pa poslovila, sem bila vse mogoče, samo človek ne! Potemtakem izgubiš veselje v domačem kraju. Takšne in podobne razmere prisilijo precej deklet v tujino, ker pač doma niso več spoštovane.

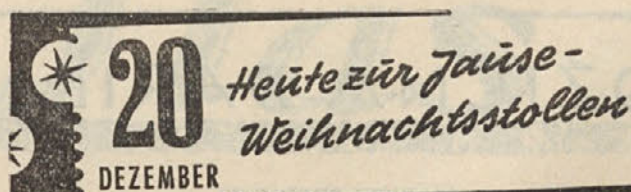
Ti odgovori donijo trdo, večkrat tudi ogorčeno — toda ne smemo preslišati boljše, kar jih spremlja: volja, da se dekleta nekaj naučijo, da bodo nekoč mogle skrbeti za svojo lastno družino. Predvsem ne smemo preslišati zahteve, da hočejo biti tudi služkinje spoštovane.

ZA DOBRO VOLJO TAJNE VOLITVE

Pri tajnih volitvah v tovarniške svete dobi delavec zaprto kuverto, katero mora spustiti v volivno žaro. Neki volivec hoče odpreti kuverto, pa ga tovariš hitro posvari: „Kaj te je pa prišlo, kaj si nor?“

„Hotel bi le vedeti, za koga glasujem“ — odgovori naivno delavec.

„Kaj? Kaj ne veš, da so v demokraciji volitve tajne?“

Pridelujmo lan

Kje so že oni časi, ko so imele kmečke gospodinjke polno skrinjo domačega platna? Kje so časi, ko so še po vseh naših kmetijah sejali lan, ko so povsod godili, pražili in trli lan, ko so povsod ob zimskih večerih brneli kolovrat? Komaj se še spominjamo na tiste čase, o katerih pravimo, da so bili lepi časi.

Danes iz gospodarskega ozira ne bi mogli več priporočati, naj bi kmetje sami trli lan in naj bi doma izdelovali platno. Pri današnjem napredku tehnike bi bilo to negospodarsko. Pač pa moremo upravičeno priporočati, naj bi sejali spet več lana. Ta lan pa naj bi nato izročili pražarni lana v Brežah, kjer morejo v zamenjavo dobiti odgovarjajoče količine dobrega platna.

Glavno je torej danes le to, da lan spet začnemo pridelovati, da pridelamo na isti površini čim večje količine kakovostno do-

lo zelo poceni. V vrsti sami pa je redno lan tako gost, da za plevel ni prostora.

Tudi spravljane lana je najlažje in najbolj hitro, ako smo sejali lan s strojem. Ako sejemo z roko, moramo vsako posamezno rastlino posebej izrjavati, kar je seveda zelo zamudno. Zato moramo zaradi pocenitve dela pri spravljanju, to je ruvanju lana, priporočati sejanje s strojem. Ravno zaradi velikih stroškov pri pletvi lana in nato pri ruvanju lana so večje pridelovalne lana opustili.

Ako hočemo sami lan goditi doma, je to spet zelo zamudno in zato drago delo. Zato poizkušajmo lan prodati takoj z njive. Ako zamenjamo lan v pražilnici lana v Brežah, bomo dobili tam lepe količine zelo dobrega platna in naše kmečke gospodinjke bodo spet napolnile skrinje s platnom. Zato moremo priporočati zlasti kmečkim gospodinjam, naj se pobrigajo pravočasno za to, da bo na vsaki kmetiji spet manjša ali večja njiva določena za pridelovanje lana. Pri pridelovanju samem pa je nato treba ročno delo čim bolj zmanjšati, da tako zmanjšamo tudi stroške za pridelovanje lana.

Ko bomo torej premišljevali, kaj bomo spomladi sejali, se odločimo že sedaj za to, da bomo pridelovali tudi lan. Že sedaj pa se brigajmo tudi za potrebno seme in za potrebna umetna gnojila za pridelovanje lana.

Najlepše božično darilo
je Steyr-Puch kolo
ali šivalni stroj

NIEMIEZ & RIEPL
kmetijski stroji in popravilnica
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

brega lana. Samo s tem, da povečamo pridelke in da izboljšamo kakovost pridelane lana, bomo izboljšali tudi dobičkanost pridelovanja lana.

Ako smo se odločili za pridelovanje lana, moramo skrbeti najprej za dobro seme. Za dobavo dobrega semena se obrnimo na pražarno lana v Brežah (Flachsrosteri Friesach), ki nam bo po nizki ceni preskrbelo kakovostno najboljšo seme.

Ako imamo seme doma, moramo vedeti, kako je treba obdelati njivo za lan. Najbolje uspeva lan po lucerni, detelji, ogrščici in krompirju. Na teh njivah bo najmanj plevela. Najmanj priporočljivo je lan sejati po žitu. Njivo za lan preorjemo v jeseni pred zimo. Lanu ne gnojimo s hlevskim gnojem in tudi ne z gnojnicjo, ampak z umetnimi gnojili. Gnojimo pa na en hektar vsaj 100 kg apnenega amonija, 350 kg superfosfata in 300 kg kalijeve soli. — Njiva za lan mora biti zelo dobro pripravljena, torej v spomladi večkrat pobranana. — Ako sejemo z roko, bo pozneje delo pri pletvi lana silno zamudno in zato drago. Ako je le malo mogoče, sejemo zato lan tudi na malih površinah s strojem. Ako je med vrstami 16 do 18 cm razdalje, je obdelovanje lahko mogoče s kultivatorjem, kar de-

EWALD MÜNCHE
kupi smrekov stavbni les in hlode,
tudi stoječ les.

CELOVEC — KLAGENFURT
Benediktinerplatz 8. Tel. 28-75

Za Božič
samo dobro

Tschernutter-BLAGO

Celovec-Klagenfurt, Karfreitstraße 1

Puppen doktor

Vodilna trgovska hiša za otroke Vam nudi
v OTROŠKIH OBLEKAH od 1. do 16. leta
in v OTROŠKIH IGRAČAH največjo izbiro

za božična darila

CELOVEC — KLAGENFURT, OBSTPLATZ

Uganka sovjetskega kanalskega projekta

(Walter Kolarz)

O nekaterih nad vse važnih notranjih dogodkih v Sovjetski zvezi nikdar ne poročajo. Prebivalstvo v Sovjetski zvezi in ostali svet zvesta za take dogodke samo posredno — zaradi tega, ker se o tem nič ne piše.

Zdi se, da je Sovjetska zveza zdaj spet enkrat obvestila svet o neki zadevi na način, ki ga lahko označimo za obveščanje z molkom. Gradnjo glavnega turkmenskega prekopa, največjega sovjetskega konstrukcijskega projekta vseh časov, so opustili ali vsaj zelo odložili. O dovršitvi prekopa do leta 1957, kot je bilo predvideno, ni nobene govora več. Od marca leta 1953 dalje ne objavlja sovjetski tisk o tem načrtu nobene vrstice več, čeprav je bil ta projekt konec leta 1950 in v letih 1951 ter 1952 eden od glavnih predmetov kominformistične propagande znotraj in zunaj Sovjetske zveze. Zdaj ne vlada o načrtu turkmenskega prekopa popoln molk samo v moskovskem tisku, ampak tudi v časopisu obeh sovjetskih republik, ki bi imeli od prekopa največjo korist, to je Turkmenije in Uzbekistana.

Zlasti značilno je, da prekopa niso prav nič omenili 12. sept. 1953, ob tretji obletnici odloka sovjetske vlade, s katerim so prvič določili in objavili podrobnostni načrt. O tej obletnici so lani pisali na veliko in široko.

Prekop naj bi bil 1000 kilometrov dolg in naj bi namakal razsežne puščave med reko Amu Darjo in Kaspijskim morjem. Po načrtu naj bi sredi z namakanjem pridobljene plodne zemlje nastalo veliko bombaž-

Naraščajoča važnost kmetijskih strojev

(Philip Marsh)

Kmetovalce vsega sveta skrbi isti problem: kako doseči zadovoljive pridelke s primernimi stroški kljub stalnemu porastu cen, zlasti tudi delavskih mezd. Kmetovalci so prišli pri tem do prepričanja, da jim pri tem lahko veliko pomaga razumna raba sodobnih poljedelskih strojev. Poljski stroji ne napravljajo samo navadnih poljskih del za mnogo lažje, ampak tudi zelo pospešujejo hitrost dela v primeru potrebe ter s tem zmanjšujejo nevarnosti, ki so v zvezi z vremenskimi prilikami. Pospeševanje dela na določenem področju koristi celemu delovnemu ciklusu; kombinirani stroji na primer pospešijo košnjo in žetev, če se jih uporablja istočasno kot dvigala. Zlasti Anglija se je že krepko uveljavila kot izdelovalka strojev za kombinirano delo, ena od najvažnejših angleških tovarn je tudi ustvarila nove modele z lastnim pogonom za najrazličnejšo rabo.

Poljedelstvo bodočnosti bo popolnoma mehanizirano. Ker Anglija ni samo dežela, ki uporablja največje število poljedelskih strojev, ampak je tudi na drugem mestu v proizvodnji traktorjev, ni čuda, da je angleška industrija poljedelskih strojev dosegla na zunanjih tržiščih znatne uspehe. Lani je ta industrija izvozila svojih izdelkov za 58 milijonov funtov šterlingov, od tega samo traktorjev za več kot 17 milijonov. Stalno naraščajoča prodaja traktorjev dokazuje, da so kmetovalci vsega sveta spoznali, da

so ti stroji stvarno ključ za sodobno kmetijsko posestvo; ogromno povojno povpraševanje doma in v tujini je povzročilo, da je angleška industrija stalno povečevala izdelovanje traktorjev in da ustvarja vedno znova nove modele od največjih tipov za melioracijo in obdelovanje puščavnatih področij, do najmanjših, ki so zamišljeni za vrtnarstvo; produkcija je zdaj tako razsežna, da nudi največje gospodarske in tehnične prednosti. Naj omenimo, da je dobila tovarna Fords v Dagenhamu (Essex) od Združenih držav za 20 milijonov dolarjev naročil traktorjev, katerih enotna cena je mnogo nižja kot cena enakih modelov ameriške izdelave.

Tovarna Massey-Harris v Kilmarnocku na Škotskem izdeluje zdaj štiri različne tipe traktorjev, pa tudi razne druge tovarne izdelujejo več različnih vrst traktorjev, lahke, srednje in težke, s kolesi in gosenicami, zlasti je omeniti lahek traktor, pripraven za vsakovrstno uporabo, z lahkim motorjem, ki lahko razvija šest različnih hitrosti. Tovarna Duffield je postavila na trg traktor tipa M4, ki ga goni motor na izhlapevanje petroleja.

Ideja montiranja drugih strojev in orodij neposredno na traktorje je resnično revolucionirala področje sodobne poljedelske mehanike, ker si lahko s tem kmetovalec z enim samim traktorjem napravi cel sistem mehaniziranih sredstev s plugi, dvigali, grabljami, brizgalnicami in tako dalje. Kosilni stroj Hayter, ki ga je letos začela izdelovati tovarna Silors Ltd. v Londonu, se lahko uporablja za košnjo, za prezračevanje žita, za ruvanje korenin, za mletje slame in za trošenje gnojil.

ELEKTRARNA V KAPRUNU

Začetkom meseca novembra so morali zaradi nastopajoče zime prenehati z betonskimi deli pri gradnji elektrarne v Kaprunu, ki bo največja avstrijska elektrarna. Pri gradnji zajezitev pri kaprunski elektrarni so porabili doslej približno pol milijona kubičnih metrov betona. Še toliko betona bo potrebno do izgotovitve vseh zajezitev pri tej veliki elektrarni. Z ogromnimi mešalnimi stroji, ki so jih dobili iz Amerike, morejo dnevno zmešati 7.000 kubičnih metrov betonske mešanice.

DVE MILIJARDI PAROV ČEVLJEV

Ameriško trgovsko ministrstvo ceni, da je dosegla proizvodnja čevljev na vsem svetu v letu 1952 več kakor pa dve milijardi parov. Najvažnejši producent čevljev so Združene države ameriške, kjer so izdelali lansko leto 508 milijonov parov čevljev. Verjetno bo letos ta proizvodnja še večja in bodo prišli na vsakega ameriškega prebivalca več kakor trije pari čevljev. — Druga dežela, v kateri doseže proizvodnja več kakor 100 milijonov parov čevljev na leto, je Velika Britanija, kjer so izdelali lansko leto 108 milijonov parov čevljev. Na tretjem mestu je nato Sovjetska zveza z 89 milijoni parov čevljev. V Zapadni Nemčiji so izdelali nad 70 milijonov parov čevljev. Kljub tej veliki proizvodnji čevljev pa ne pride na vsakega prebivalca na svetu letno niti en par čevljev.

NOV PROZOREN MATERIAL ZA OKNA

Nedavno je neka tovarna iz Leicesterja v Londonu prikazala zastopnikom industrije in tiska raznovrstno zanimivo uporabo steklenega vlakna; iz njega je mogoče izdelovati sestavne dele za letala, umetne ude, gredlje za majhne ladje, stolice, zibelke, čelade za motociklistične dirkače, senčnike in kovčke.

To podjetje uporablja stekleno vlakno pri proizvodnji valjanega materiala, kaskalita, ki ga uporabljajo kot nadomestilo za steklo pri oknih, ker propušta v notranjost prostorov 66% sončne svetlobe. To je nadalje naravnost idealen material za prevleko polken, ker je odporen proti sunkom ter je močnejši od jekla, pri tem pa je zelo lahek: 20 m blaga iz novega materiala tehta komaj 227 gr.

RADIO-APARATI SEZONE 1953/54

električni štedilniki, peči, svetilke, elektromotorji itd., kot božična darila, kupite ugodno na obroke pri firmi

Alfred Maiditsch

Velikovec-Völkermarkt, 10.-Oktober-Strasse 120
Pri svojem obisku izvolite točno paziti na oznako firme!

NADOMESTNI DELI ZA

JEEP - DODGE

G. M. C. - MACK

AUTOHAUS „AUGUM“

d. z. o. z., Wien XII,

Graudenzdorfer Gürtel 39, tel. A 30 079

Slovenec po svetu sporočamo tužno vest, da je dne 8. decembra, na praznik Brezmadežne, odšel po plačilo h Gospodu preč. oče

Hugo dr. Bren

generalni definitor frančiškanskega reda in večletni zaslužni odbornik Slovenskega socialnega odbora v Rimu.

Pogreb blagega pokojnika je bil 10. decembra iz samostanske cerkve sv. Antona na rimsko pokopališče.

Sveta maša zadušnica za osmino bo dne 17. decembra v kapelici slovenskih šolskih sester v Rimu na Via dei Colli 10.

Rim, dne 10. decembra 1953.

SLOVENSKI SOCIALNI ODBOR

Otvoritev!

Sporočava cenj. občinstvu, da sva v Celovcu, na Benediktiner Platz 5 odprla novo tekstilno trgovino

Batelitsch & Kassig

še cenejši smo: Flanela 10.50 — Moške športne flanelaste srajce samo 40.— — ženske volnene rute v krasnih vzorcih 10.— — Damske zimske hlače 17.50 — Damski stezniki 1a \$ 17.50.

Moje božične cene Vas bodo najlepše presenetile v trgovini z blagom

FRANZ TSCHERNITZ

SPITRAHAUS

CELOVEC — KLAGENFURT

Oglašuj v našem listu!

LEPA BOŽIČNA DARILA!

MODNE OBLEKE
PERILO
PLETENINE
ODEJE
VOLNENI IZDELKI
KRZNENI PLASCI

SPORTNI PREDMETI
SMUČARSKA OPREMA
SMUČARSKA OBLEKA
SMUČARSKI ČEVLI
KRZNENI ČEVLI
GUMIJASTI SKORNJI IN ČEVLI

KAUFHAUS
CELOVEC — KLAGENFURT

Rader

SPORTHAUS
KRAMERGASSE

IGRAČE

V VELIKI IZBIRI

nemške kovinaste igračke, Märklinove in Fleischmannove železnice, kuhaličke in otroške sobice, italijanske gumijaste čede po nizkih cenah

TRGOVINA

Grüner

CELOVEC

Burggasse

ZA KRATEK ČAS

Katehet vpraša v šoli: „Kako je bilo ime škofu, ki je odtrgal Vzhod od rimsko-katoliške Cerkve ter je ustanovil pravoslavno Cerkev?“ Otroci malo premišlujejo, nato se odreže eden v zadnji klopi: „Socius!“ (Namesto da bi rekel: Focius.)

Na Djekšah v šoli je župnik izpraševal otroke, kaj je delal Kaj? „Kaj je bil kmet!“ Otroci naštevajo delo: Oral je, sejal

je, vlačil je, žel in mlatil. Župnik hoče še več vedeti. „Kaj pa je še delal?“

„Gnoj je vozil“. „Kaj pa še...?“ — Otrokom je zmanjkalo! „No, kaj je še delal?“ Takrat vstane Mihec in pravi: „V sredo je pa v Velikovec šel.“

Druga verzija pravi, da se je odgovor glasil: „V sredo pa je šel v jarmak!“ — Kako je star Velikovec, sedaj veste, ne sedemsto let, ampak že od Adama sem to mesto stoji.

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00.

18. decembra: 13.00 Glasba po željah. 20.05 Slovenski samospevi. 21.00 Tržaški kulturni razgledi. 21.15 Koncert tenorista Dušana Pertota. 21.35 Prokofjev: Koncert št. 3. — 19. decembra: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 16.00 Oddaja za najmlajše. 16.30 Slovenski motivi. 18.40 Liszt: Klavirski koncert št. 2. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Malo za šalo — malo zares. 22.30 Paganinijevi capricci.

Damski plašči moški plašči

najboljše pri

Moden-Piekl

CELOVEC-KLAGENFURT
PARADEISERGASSE 4

(Iz lastne tvornice oblek)

B. BELTRAM — TRST IMPORT - EXPORT

Darilne pakete za Jugoslavijo
in druge države po najnižjih cenah

Pošiljamo živila, zdravila, tekstilno blago, šivalne stroje, radijske aparate, harmonike, kolesa, vespe in druge artikule sploh.

Razpolagamo s skladiščem v Punto Franco 2/a-21

OBRNITE SE OSEBNO ALI PISMENO NA URAD
v ulici Valdirivo 3-I. Telefon 69-91

Praktična božična darila za vsakdanje potrebe v gospodinjstvu. Suha roba, košare, ščetki, metle vseh vrst kakor tudi sanke in igrače kupite najceneje v strokovni trgovini S. KORENJAK, Celovec-Klagenfurt, Benediktinerplatz 10.

Gumijasti škornji, delavski čevlji najceneje v trgovini s čevlji NEUNER — Klagenfurt

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

PRECHTL

Od 18. — 22. XII.: „König Salomons Diamanten“

STADTTHEATER

Od 18. — 21. XII.: „Der schwarze Jack“
Od 22. — 26. XII.: „Heimlich, still und leise“

DOBRLA VES

Dne 19. in 20. XII.: „Dorf unterm Himmel“
Dne 25. in 26. XII.: „Bruder Barnabas“
Dne 26. XII. (zvečer): „Kongo — flammende Wildnis“

ČEVLI

Graf

SO RES NAJBOLJSI

Celovec - Klagenfurt, Burgg.

Solid
Leistungsfähig
Altbekannt
MÖBEL
Altbewährt

Klagenfurt, St.-Veiter-Straße 15
Telefon 22-58

Primerna in cenena božična darila pri Papierkönig

ANTON NOVAK

Celovec, Feldmarschall Conradplatz 2. (Völkermarkter Platz)

Gumijaste termo-steklenice, najceneje GUMMIHAUS Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse Nr. 33.

Praktična božična darila!

Modroci, 3 delni, 90x100 cm velikosti s črtastim gradlom in 1a Alfa polnitvijo	\$ 259.—
Trpežni gradl s 1a afrikom	\$ 289.—
isti, z vato obloženi, mehki	\$ 320.—
Posteljno perje: perje za blazine, kg	\$ 31.50; 37.80; 23.80
za pernice, blazine, čista volna	\$ 58.80
Puhasto perje za blazine 1a	\$ 89.60
1a Inlet, 120 cm širok, plav in rdeč, meter	\$ 29.80
Posteljno blago, 140 cm široko, belo	\$ 17.50
Prešite odeje (kovtri), velike, dvobarvne, bela vata	\$ 145.—
Kovtri, na obeh straneh klot, s čisto volneno vato	\$ 175.—
Flanelaste rjuhe, čisti bombaž, 130x220	\$ 49.80

KRISCHKE & CO.

CELOVEC — KLAGENFURT, 8. Mai-Str. 3 in Neuer Platz 12

Za koline potrebujete naravna in umetna čreva

Te kupujte SAMO pri

MAX GRAMILLER

Celovec-Klagenfurt, Adlergasse 14

Pisalni stroji - Računski stroji

Nakup, prodaja, zamenjava, posojanje

K. TRAPP, Klagenfurt
Karfreitstrasse 8, tel. 15-43

Zamenjam pohištvo za smrekov mizarški les vseh debelin Rudolf SLAMA, Celovec St. Veiter Str. 15.

AKORDEONI

nemških in italijanskih znamk, 32 basov \$ 1250.—; 80 basov 2 registra \$ 2.350.—; diatonične harmonike 3- in 4-vrstne INSTRUMENTI — PIHALA Največja izbira - ugodni obroki — poceni

HERGETH - Celovec, Burggasse 23

Iz zlatih zelišč fabriciramo in kot AMLACHER-LIKER serviramo

Najprimernejše darilo za vsako razvijeno grlo

Franz Amlacher

CELOVEC — KLAGENFURT

Prodajalnica Brunplatz
Pischeldorfer Strasse

Moške klobuke

vseh vrst nudi Vam po trenutno najnižjih cenah znana trgovina s klobuki

I. PRETTNER

Celovec — Klagenfurt, Alter Platz 23

Si koroški patriot? Pij Schleppe povsod

BREZ SKRBI

ste, če kupite svoja božična darila v trgovski hiši Korošca

G. Umschaden

CELOVEC, Bahnhofstraße 7 am Fleischmarkt

VSE TEKSTILJE PO SILNO ZNIZANIH CENAH. GOTOVA OBLAČILA KOT DAMSKI IN MOŠKI PLASCI, OBLEKE, KRILA ITD. DAJEMO VAM UGODNE PLACILNE POGOJE NA OBROKE, BREZ DOPLAČIL. VELIKA PRODAJA NA OBROKE SE NADALJUJE.